

Звіт про виконання регіональної програми за 2018 рік

1. Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації
КВКВ найменування головного розпорядника коштів програми
2. Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації
КВКВ найменування відповідального виконавця програми
3. Комплексна обласна програма підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 року (рішення восьмої сесії обласної ради сьомого скликання 23.02.2017)
КВКВ найменування програми, дата і номер рішення обласної ради про її затвердження

4. Напрями діяльності та заходи регіональної цільової програми _____
(назва програми)

№ з/п	Захід	Головний виконавець та строк виконання заходу	Бюджетні асигнування з урахуванням змін, тис. грн.						Проведені видатки, тис. грн.						Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
			Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
				обласний бюджет	районний, міський (міст обласного підпорядкування) бюджети	бюджети сіл, селищ, міст районного підпорядкування (в т.ч. об'єднаних територіальних громад)	кошти небюджетних джерел	довідково: державний бюджет		обласний бюджет	районний, міський (міст обласного підпорядкування) бюджети	бюджети сіл, селищ, міст районного підпорядкування (в т.ч. об'єднаних територіальних громад)	кошти небюджетних джерел	довідково: державний бюджет	
			етап виконання												

5. Аналіз виконання за видатками в цілому за програмою:

тис. грн.								
Бюджетні асигнування з урахуванням змін			Проведені видатки			Відхилення		
усього	загальний фонд	спеціальний фонд	усього	загальний фонд	спеціальний фонд	усього	загальний фонд	спеціальний фонд

№ з/п	Найменування заходів	Захід	Головний виконавець та строк виконання заходу	Бюджетні асигнування з урахуванням змін, тис. грн					Проведені видатки, тис. грн					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі				Усього	у тому числі				
					Обласний бюджет	міський районний, міський	(місто обласного підпорядкування) бюджетні, селищ, міст районного підпорядкування	коштині бюджетних держ		обласний бюджет	районний, міський (місто обласного підпорядкування) бюджетні, селищ, міст районного	коштині бюджетних держ		
1. Підтримка та розвиток сім'ї. Запобігання домашньому насильству.														
	Популяризація сімейних цінностей та національних родинних традицій, Підвищення престижу багатодітної сім'ї, створення умов для зміцнення її як соціального інституту	1.1.1. Підтримка та проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, культурологічних заходів, спрямованих на популяризацію сімейних цінностей та національних родинних традицій, формування культури планування сім'ї, зокрема до Міжнародного дня сім'ї, Дня матері, Дня родини, Дня батька тощо	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	100,0	100,0	-	-	-	27,6	27,6	-	-	-	До Міжнародного дня сім'ї Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації організовано та проведено 15.05.2018 інформаційно-просвітницький захід «Свято сім'ї» у сквері імені Богдана Хмельницького, під час якого для дітей та їх батьків проведено майстер-класи, розваги, спортивні старты, флешмоби, юридичне консультування та консультації психологів. До заходу долучено близько 800 мешканців міста Чернігова та області. З метою популяризації багатодітних сімей, в яких належна увага приділяється вихованню дітей, до Дня родини 05.07.2018 проведено зустріч заступника голови облдержадміністрації Н.Романової з представниками п'ятих багатодітних сімей міста Чернігова, в яких 5 і більше дітей. Сім'ї отримали подарунки. 27 травня 2018 року у місті Прилуки відбувся родинний фестиваль «Щаслива родина міста Прилуки» та проведено спортивні змагання «Спортивна родина — міцна Україна», присвячені Міжнародному Дню сім'ї. У місті Чернігові в лютому 2018 року в Чернігівській обласній бібліотеці для дітей проведено щорічний конкурс «Читаюча родина Чернігова», в якому взяли участь 26 родин міста. Фіналісти нагороджені грамотами та подарунками від організаторів конкурсу: Управління сім'ї, молоді та спорту і Управління освіти Чернігівської міської ради.

		1.1.2. Розроблення, виготовлення, розміщення та розповсюдження інформаційної продукції щодо утвердження сімейних відносин, виховання почуття батьківської та материнської відповідальності тощо	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	6,0	6,0	-	-	-	2,8	2,8	-	-	-	Для проведення інформаційно-просвітницького заходу «Свято сім'ї» Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації виготовлено 1000 повітряних кульок з логотипом, що символізує щасливу родину.
		1.1.3. Проведення обласного конкурсу-фестивалю «Таланти багатодітної родини»	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	10,0	10,0	-	-	-	19,4	19,4	-	-	-	З метою відродження та популяризації культурних і моральних цінностей сім'ї, надання дітям з багатодітних родин можливості реалізувати свої творчі здібності проведено щорічний обласний конкурс-фестиваль «Таланти багатодітної родини». У травні 2018 року в місті Чернігові Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації проведено заключний етап обласного конкурсу-фестивалю «Таланти багатодітної родини» в Чернігівському обласному молодіжному центрі. Участь у заході взяли близько 100 дітей з багатодітних сімей області. 16 переможців конкурсу отримали путівки до дитячого оздоровчого закладу на узбережжі Чорного моря (с. Сергіївка Одеська область).
		1.1.4. Здійснення заходів щодо вшанування жінок, яким присвоєно почесне звання України «Мати-героїня»	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою)	50,0	50,0	-	-	-	9,4	9,4	-	-	-	Протягом 2018 року Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації забезпечено проведення заходів щодо вшанування жінок, які отримали почесне звання «Мати-героїня» (13 жінок). Проведено урочисті зустрічі керівництва області з нагородженими жінками, під час яких акцентувалась увага на питанні підвищення престижу сім'ї, вручено державні нагороди та цінні подарунки.

			2017-2020 роки											
1.2.	Підготовка молоді до подружнього життя, відповідального батьківства та материнства	1.2.1. Впровадження тренінгових програм, проведення тематичних заходів для молоді, молодих подружніх пар з питань підготовки молоді до подружнього життя, формування та утвердження сімейних цінностей, відповідального батьківства та материнства	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою) 2017-2020 роки	10,0	10,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації опрацьовувалось питання з впровадження тренінгових програм для молоді, молодих подружніх пар з питань підготовки молоді до подружнього життя, формування та утвердження сімейних цінностей, відповідального батьківства та материнства.
		1.2.2. Забезпечення діяльності консультативних пунктів при пологових будинках, відділеннях, жіночих консультаціях з метою формування відповідального ставлення до батьківства, надання соціальних послуг жінкам, які мають ризик розлучення з новонародженою дитиною та перебувають у кризовому стані	Обласний, районні, міські центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою подолання та профілактики раннього соціального сирітства, формування позитивної моделі сім'ї при родопомічних закладах області, кабінетах планування сім'ї, дитячому відділенні Ніжинської ЦРЛ та Прилуцькому обласному будинку дитини створені консультативні пункти з попередження відмов матерів від дітей, де жінки отримують інформацію про заходи соціального захисту, гарантовані державою, у тому числі, і можливість тимчасового перебування дитини в будинку дитини (дитячому будинку), а також надання безоплатної медичної допомоги дітям з вродженими вадами розвитку та іншими тяжкими хворобами. Всі пункти забезпечені інформаційно-рекламними матеріалами про їх діяльність, адреси та контактні телефони, а також переліком послуг, що надаються. Забезпечено своєчасне інформування районних та міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді про випадки відмови матерів від дітей. Робота щодо подолання та профілактики раннього соціального сирітства проводиться в школах відповідального батьківства. За допомогою розміщення інформаційних стендів

														здійснюється ознайомлення жінок з їх правами та гарантіями, які передбачені законодавчими актами України. На базі пологового будинку Чернігівської міської ради функціонує центр планування сім'ї. Лікарями центру в 2018 році проведено 12 виступів на телебаченні, 5 - на радіо, 8206 бесід з пацієнтами, в школах прочитано 386 лекцій, організовані 3 круглі столи, підготовлена 1 публікація в газету. Висвітлені теми: «Актуальні питання планування сім'ї та збереження репродуктивного здоров'я Чернігівщини», «Відповідальне батьківство», «Ми - за здоровий спосіб життя», «Благополуччя української сім'ї - міцна держава», «Репродуктивне здоров'я», «Безпечне материнство» та інші. Активно впроваджується дошлюбне консультування. Протягом 2018 року проведено 2800 консультувань. Проконсультовано 3857 сімейних пар, індивідуальних консультувань – 3509, з них 330 підлітків. В усіх закладах, що надають антенатальну допомогу, працюють «Школи відповідального батьківства», які забезпечені літературою та наочними матеріалами для відповідної лекційної роботи, деякі мають можливість проводити відеолекції. Тематика занять відповідає затвердженій наказом МОЗ України від 15.07.2011 №417 «Про організацію амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні». Протягом 2018 року соціальною роботою охоплено 253 жінки, які перебували у складних життєвих обставинах та мали ризик розлучення з дитиною, з них 113 взято під соціальний супровід центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
		1.2.3. Організація та проведення тематичних зустрічей, тренінгів, відеолекторіїв з питань підготовки	Обласний, районні, міські центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29 жовтня до 02 листопада 2018 року на базі Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського проведено тематичні курси за програмою «Дорослішай на здоров'я!». Тренінговий курс спрямовано на формування

		молоді до сімейного життя на базі навчальних закладів області	райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки											у підлітків здорового способу життя та збереження репродуктивного здоров'я, усвідомлення цінності здоров'я як основи успішної самореалізації, відповідального ставлення до збереження сімейних цінностей, основ усвідомленого батьківства. З метою пропагування сімейних цінностей, формування свідомого та відповідального ставлення до батьківства, повноцінного виховання та розвитку дітей центрами СССДМ проведено 702 інформаційно-просвітницьких заходи, якими охоплено понад 6 тисяч осіб.
1.3.	Підтримка соціально вразливих категорій сімей	1.3.1. Здійснення моніторингу стану призначення та виплати державних соціальних допомог з метою забезпечення вчасної та в повному обсязі виплати усіх видів соціальної допомоги сім'ям з дітьми	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Департаментом соціального захисту населення облдержадміністрації проводиться моніторинг стану призначення та виплати державних соціальних допомог з метою забезпечення вчасної та в повному обсязі виплати усіх видів соціальної допомоги сім'ям з дітьми. Станом на 01.12.2018 державні соціальні допомоги в області отримує 58,3 тис. осіб. На виплату всіх видів державних допомог сім'ям з дітьми, тимчасової державної допомоги дітям, державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю і державної соціальної допомоги на догляд, допомоги по догляду за особами з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, тимчасової державної соціальної допомоги непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату, щомісячної компенсаційної виплати непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за особою з інвалідністю I групи, а також за особою, яка досягла 80-річного віку спрямовано субвенції з державного бюджету на загальну суму 1080,4 млн гривень.

														Призначення та виплата державних допомог в області проводиться вчасно. Заборгованість відсутня.
		1.3.2. Забезпечення прав багатодітних сімей області на пільги, визначені чинним законодавством, зокрема шляхом виготовлення та видачі бланків посвідчення батьків багатодітної сім'ї та посвідчення дитини з багатодітної сім'ї	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою) 2017-2020 роки	110,0	110,0	-	-	-	116,4	116,4	-	-	-	Протягом 2018 року право на користування пільгами отримали 766 багатодітних сімей. Посвідчення дітей з багатодітних сімей отримали 2142 дитини. Станом на 01.01.2019 близько 4 тис. багатодітних сімей скористались пільгами з оплати житлово-комунальних послуг, на придбання твердого палива та скрапленого газу готівкою – 1,4 тис. сімей, на позачергове встановлення квартирних телефонів та 50% знижку абонентної плати за користування телефоном – 244 сім'ї. Для вчасного забезпечення в повному обсязі багатодітних сімей посвідченнями та недопущення соціальної напруги серед сімей щодо відсутності бланків в райдержадміністраціях та міських радах, Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації було заплановано видатки з обласного бюджету на виготовлення бланків посвідчень та проведено роботу з виготовлення 1950 бланків посвідчень батьків багатодітної сім'ї та 3000 бланків дитини з багатодітної сім'ї.
		1.3.3. Проведення заходів щодо поліпшення житлових та соціально-побутових умов багатодітних сімей, де виховується 5 і більше дітей	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	400,0	400,0	-	-	-	415,8	415,8	-	-	-	З метою забезпечення вирішення проблемних житлових та соціально-побутових питань багатодітних сімей Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно із райдержадміністраціями, виконавчими комітетами Ніжинської, Новгород-Сіверської, Прилуцької, Чернігівської міських рад здійснено моніторинг стану потреб та умов проживання багатодітних сімей, в яких 5 дітей, для визначення тих, які потребують допомоги. За результатами моніторингу сформовано банк даних про сім'ї, які потребували допомоги. Відповідно до визначених потреб 68 багатодітним сім'ям придбано побутову техніку, меблі та постільну білизну для покращення соціально-побутових умов проживання. Закупівля побутових товарів для

														багатодітних сімей здійснювалася через систему ProZorro.
		1.3.4. Проведення новорічного свята «Головної ялинки області» для дітей, які потребують особливої соціальної уваги і підтримки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	110,0	110,0	-	-	-	123,0	123,0	-	-	-	У Чернігівському обласному українському академічному музично-драматичному театрі імені Т.Г. Шевченка проведено новорічне свято «Головна ялинка області» для дітей, які потребують особливої соціальної уваги і підтримки. У заході взяли участь 750 дітей області, серед яких діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, діти з багатодітних, малозабезпечених, прийомних сімей, з сімей воїнів АТО, загиблих в зоні АТО, діти з інвалідністю. В рамках заходу для дітей організовано та проведено різноманітні розважальні конкурси, майстер-класи й перегляд новорічної вистави. Усі діти отримали сувенірні солодкі набори.
		1.3.5. Підтримка та проведення благодійних акцій, культурологічних заходів для соціально-незахищених сімей (багатодітних, зокрема багатодітних сімей учасників АТО, загиблих та поранених воїнів АТО, внутрішньо переміщених, інших сімей з дітьми, які потребують особливої соціальної уваги), зокрема з нагоди відзначення Міжнародного дня захисту дітей, Дня знань, Міжнародного дня захисту інвалідів, Дня святого Миколая,	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	50,0	50,0	-	-	-	26,3	26,3	-	-	-	Проведено заходи для членів родин військовослужбовців, які загинули під час проведення антитерористичної операції: у лютому 2018 року в м. Чернігові Всеукраїнський захід «Біда не зламала, біда об'єднала» у рамках форуму голів регіональних громадських організацій родин воїнів, загиблих в АТО Громадської Спільноти «Єдина родина України»; у серпні 2018 року у м. Корюківка обласний захід «Єдина родина Чернігівщини»; участь членів родин військовослужбовців, які загинули в зоні проведення АТО, у Всеукраїнському заході «Єдина родина України» в м. Харкові.

		новорічних та різдвяних свят, Великодніх свят тощо												
		1.3.6. Сприяння відвідуванню дітьми із багатодітних сімей організованих занять у фізкультурно-спортивних секціях, фізкультурно-оздоровчих групах, гуртках у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В області створено та функціонує 72 заклади позашкільної освіти (30 будинків школяра, 10 станцій юних техніків, 4 центри дитячо-юнацького туризму та екскурсій, 24 спортивні школи, обласна станція юних натуралістів, Чернігівська Мала академія наук учнівської молоді, Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді). До роботи в 2617 гуртках та секціях залучено понад 40 тис. вихованців.
1.4.	Здійснення моніторингу з питань реалізації державної сімейної політики	1.4.1. Проведення моніторингу стану реалізації державної сімейної політики в районах, містах, об'єднаних територіальних громадах області	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою проведення моніторингу стану реалізації державної сімейної політики в районах, містах, об'єднаних територіальних громадах області, Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації здійснено виїзди в Коропський та Сосницький райони.
		1.4.2. Проведення соціологічних досліджень, опитувань, анкетувань з питань, які стосуються стану та розвитку сім'ї в області	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Соціологічні дослідження не проводилися.

			заклади області (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											
		1.4.3. Проведення тематичних семінарів для представників структурних підрозділів райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських (міст обласного значення) рад, рад об'єднаних територіальних громад з питань підтримки сім'ї та соціального захисту багатодітних сімей	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації 2017-2020 роки	5,0	5,0	-	-	-	16,3	16,3	-	-	-	У 2018 році Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації проведено два дводенних навчальних семінари (3-4 квітня 2018 року та 21-22 грудня 2018 року) для представників профільних структурних підрозділів райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад міст обласного значення, сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад, під час яких розглядалися питання підтримки соціального захисту багатодітних сімей.
1.5.	Створення ефективної системи запобігання та протидії домашньому насильству, надання допомоги сім'ям, які опинились у складних життєвих обставинах	1.5.1. Забезпечення розгляду питань з протидії домашньому насильству на засіданнях Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми при облдержадміністрації та відповідних координаційних рад при райдержадміністраціях, виконавчих комітетах міських рад, виконавчих органах рад об'єднаних територіальних громад	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) Не рідше одного разу на квартал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	При облдержадміністрації діє Міжвідомча рада з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми (затверджена розпорядженням голови облдержадміністрації від 27.03.2013 №92) На засіданнях дорадчого органу постійно розглядаються питання, які потребують міжгалузевої узгодженої співпраці щодо запобігання гендерно зумовленому насильству. У 2018 відбулося 4 засідання Міжвідомчої ради, на яких розглядалися питання про взаємодію державних органів та установ, на які покладено функції з питань запобігання та протидії домашньому насильству, жорстокому поводженню з дітьми, та оперативне реагування на факти скоєння насильства; про забезпечення надання безоплатної первинної правової допомоги постраждалим від конфліктів, гендерно-зумовленого насильства; про стан виконання Комплексної обласної програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період 2020 року в частині підтримки та розвитку сім'ї,

														запобігання домашньому насильству. За результатами розгляду питань вироблено рекомендації щодо вжиття дієвих заходів для запобігання проявам домашнього насильства та жорстокого відношення до дітей.
		1.5.2. Включення до програм навчання державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування тематики щодо підтримки та розвитку сім'ї, запобігання домашньому насильству	Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій 2017-2020 роки											У рамках навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації, програмами тематичних короткотермінових семінарів у Чернігівському центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій пройшли навчання з питань підтримки та розвитку сім'ї, запобігання домашньому насильству 28 державних службовців та 63 посадові особи органів місцевого самоврядування. Всього 91 особа
		1.5.3. Забезпечення проведення навчальних семінарів, тренінгів, робочих зустрічей, круглих столів, зокрема виїзних, для мультидисциплінарних груп фахівців уповноважених органів (суб'єктів міжвідомчої взаємодії, які здійснюють заходи у сфері протидії домашньому насильству) щодо взаємодії та надання допомоги сім'ям з питань запобігання та протидії домашньому насильству	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Служба у справах дітей облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних	10,0	10,0	-	-	-	20,5	20,5	-	-	-	Представниками Департаменту сім'ї, молоді та спорту, Служби у справах дітей облдержадміністрації, відділу ювенальної превенції Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в області, Громадської організації «Чернігівський громадський комітет захисту прав людини» 11.01.2018 проведено семінар на тему: «Протидія жорстокому поведінню щодо дітей та торгівлі людьми» (взяло участь 52 особи). У 2018 році Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації проведено два дводенних навчальних семінарів для керівників/спеціалістів структурних підрозділів райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад міст обласного значення, відповідальних за реалізацію державної політики з питань сім'ї, протидії домашньому насильству та торгівлі людьми (взяло участь 26 осіб), під час якого значну увагу приділено питанням законодавчих змін та вимог щодо забезпечення координації діяльності у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. В рамках семінару проведено засідання за круглим столом

			територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки											«Підходи до налагодження ефективної міжвідомчої взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству». Впродовж червня–липня 2018 року Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно з Чернігівським громадським комітетом захисту прав людини проведено 5 куштових засідань за круглим столом, в яких взяли участь представники суб'єктів взаємодії обласного рівня, районних/міських структурних підрозділів, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, органів освіти, охорони здоров'я, правоохоронних органів, представники сільських/селищних рад об'єднаних територіальних громад, громадських організацій. (в заходах взяли участь більше 150 осіб з 24 районів та міст області). Проведено 9 тематичних зустрічей з питань законодавчих змін у сфері запобігання та протидії домашньому насильству за участю представників профільних структурних підрозділів облдержадміністрації та керівників і представників Бобровицької, Козелецької, Мринської, Носівської, Коропської, Сосницької, Остерської, Срібнянської та Талалаївської об'єднаних територіальних громад. Приділялась увага висвітленню питань захисту прав дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, дітей, які постраждали від насильства чи жорстокого поводження.
	1.5.4. Налагодження ефективної взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії домашньому насильству, щодо виявлення сімей,	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Служба у справах дітей облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації щоквартально узагальнюється та аналізується інформація про випадки вчинення насильства в сім'ї та здійснення заходів щодо попередження насильства, яка надходить від районних та міських структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної

		насамперед сімей з дітьми, в яких вчиняється насильство, з метою своєчасного та належного реагування	сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки										політики у сфері попередження насильства в сім'ї, служби у справах дітей облдержадміністрації, обласного ЦСССДМ та органів внутрішніх справ. З питань запобігання та протидії домашньому насильству до структурних підрозділів райдержадміністрацій, виконкомів міських рад міст обласного значення, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, правоохоронних органів, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді області протягом 2018 року надійшло 2566 звернень щодо фактів домашнього насильства, з них 34 звернення надійшло від дітей. На профілактичному обліку органів поліції перебуває 1778 осіб, які вчинили домашнє насильство. Дільничними інспекторами поліції винесено 921 офіційне попередження про недопустимість вчинення домашнього насильства. Станом на 01.01.2019 на обліку служб у справах дітей з підстави скоєння щодо них насильства в сім'ї перебуває 35 дітей. Протягом звітного періоду представниками служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, територіальних підрозділів ГУНП в області, територіальних громад здійснюються систематичні перевірки умов проживання підоблікових дітей. Проведено 291 захід, направлений на захист прав дитини від насильства в сім'ї. З метою налагодження дієвої співпраці всіх суб'єктів взаємодії, які здійснюють заходи у сфері запобігання домашньому насильству, оперативного реагування на випадки насильства в сім'ї, надання допомоги постраждалим особам Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації та Управлінням превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в Чернігівській області проведено навчання для
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

[illegible]

													Національної поліції в області, громадської організації «Чернігівський громадський комітет захисту прав людини» 11.01.2018 здійснено виїзд у Козелецький район, під час якого проведено семінар на тему: «Протидія жорстокому поводженню щодо дітей та торгівлі людьми» (взяло участь 52 особи). Упродовж 2018 року здійснено 8 спільних виїздів (м. Ніжин, Варвинський, Борзнянський, Сновський, Корюківський, Коропський, Ніжинський та Сосницький райони) представників Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Служби у справах дітей облдержадміністрації, обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, відділу ювенальної превенції Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в області. Під час виїздів вивчено стан координації діяльності відповідних органів і служб з питань попередження домашнього насильства на території міста та району, надано пропозиції і рекомендації щодо покращення роботи у сфері протидії насильству.
	1.5.5. Забезпечення своєчасного виявлення та охоплення якісними соціальними послугами осіб та сімей, насамперед сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, в тому числі постраждалих від домашнього насильства	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Впродовж 2018 року проводилася соціальна робота з сім'ями, які перебувають на обліку сімей, що опинилися у складних життєвих обставинах, зокрема сімей, де існують випадки вчинення насильства або виникає реальна загроза його вчинення. За звітний період суб'єктами соціальної роботи в області виявлено 116 сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах з приводу насильства в сім'ї. Всі сім'ї занесено до банку даних сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Під соціальним супроводом перебуває 53 сім'ї. Упродовж 2018 року послугами спеціалістів та фахівців із соціальної роботи центрів скористалися понад 19 тисяч сімей, в яких виховується понад 29 тисяч дітей. На обліку центрів перебувало 4585 сімей (в них 8637 дітей), які опинилися у складних життєвих

			виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки										обставинах. Вихователями, практичними психологами закладів дошкільної освіти, соціальними педагогами та практичними психологами закладів загальної середньої освіти продовжується впровадження програм «Навчіть дитину захищатися» (4-9 років), «Вчимо дитину захищатися» (10-14 років), «Я умію себе захистити» (14-18 років), які спрямовані на формування у дітей безпечної поведінки та вміння відстоювати особистісні кордони. Навчання педагогічних працівників з числа вихователів закладів дошкільної освіти, вчителів закладів загальної середньої освіти, працівників психологічної служби системи освіти області здійснюється працівниками обласного центру практичної психології і соціальної роботи Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського через виїзні семінари-тренінги та в рамках курсів підвищення кваліфікації на базі інституту. Зокрема: - 14 лютого 2018 року на базі Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського відбувся навчальний семінар-тренінг «Формування безпечної поведінки дітей за програмою «Навчіть дитину захищатися» для практичних психологів закладів загальної середньої освіти міста Чернігова. Навчання пройшли 19 осіб. - У жовтні на базі відділу освіти Ніжинської районної державної адміністрації проведено навчальний семінар-тренінг для працівників психологічної служби, заступників директорів освітніх закладів з виховної роботи, педагогів-організаторів, вчителів початкових класів, вихователів груп подовженого дня Ніжинського району за програмою «Навчіть дитину захищатися» (для дітей віком 4 - 9 років). Навчання пройшли 18 осіб. - 10 грудня 2018 року в рамках курсів підвищення кваліфікації Чернігівського обласного інституту післядипломної
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

														педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського для практичних психологів закладів дошкільної освіти проведено навчання за програмою «Навчіть дитину захищатися» (4-9 років). Учасники отримали свідоцтва про проходження навчання за програмою. У пологовому будинку Чернігівської міської ради проводиться консультування вагітних жінок, роділь та породіль, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої підтримки психологом та юристом закладу. Згідно із затвердженим графіком проводяться лекційні заняття для жінок з метою формування відповідального, усвідомленого батьківства, надання інформації в правовому полі. Жінки, які мають намір відмовитися від дитини або тимчасово влаштувати її до будинку дитини отримують інформацію про державні гарантії сім'ям з дітьми, попереджаються про наслідки своїх дій, скеровуються до центрів підтримки матері та дитини, тощо.
		1.5.6. Надання комплексної допомоги членам сімей, насамперед з дітьми, в яких вчинено насильство, Чернігівським обласним центром соціально-психологічної допомоги	Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Чернігівський обласний центр соціально-психологічної допомоги 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В області діє Чернігівський обласний центр соціально-психологічної допомоги, який надає допомогу постраждалим особам від учинення стосовно них насильства або реальної загрози його вчинення. Протягом 2018 року послугами закладу скористалися 7 жінок з 14 дітьми, які постраждали від домашнього насильства.
		1.5.7. Впровадження корекційних програм для осіб, які вчинили насильство в сім'ї. Проведення навчальних семінарів, тренінгів з питань впровадження корекційних програм. Забезпечення	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети	40,0	40,0	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою впровадження в області корекційних програм для осіб, які вчиняють домашнє насильство, на замовлення Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації 17-19 вересня 2018 року Координатором проєктів ОБСС в Україні за підтримки Міністерства соціальної політики проведено тренінг «Впровадження корекційних програм для кривдників, які вчиняють домашнє насильство» для психологів та соціальних працівників Чернігівської області. Загалом взяло участь 27 осіб.

		навчання фахівців щодо роботи з особами, які вчинили насильство в сім'ї, за корекційними програмами	міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою), 2017-2020 роки											
		1.5.8. Проведення моніторингу результатів впровадження корекційних програм для осіб, які вчинили насильство в сім'ї. Підготовка та розповсюдження методичних, інформаційних матеріалів щодо впровадження корекційних програм	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	3,0	3,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Моніторинг не проводився.
		1.5.9. Впровадження в спеціалізованих закладах реабілітаційних програм для роботи з жінками та дівчатами, які пережили насильство	Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Служба у справах дітей облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціально-психологічної допомоги 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В області функціонує центр соціально-психологічної допомоги, в якому мають змогу отримати соціальну підтримку та пройти реабілітацію особи, які стали жертвами домашнього насильства. Протягом 2018 року послугами закладу скористалось 7 жінок з дітьми, що постраждали від домашнього насильства.
		1.5.10. Організація надання соціально-психологічної допомоги дітям, які постраждали	Служба у справах дітей облдержадміністрації 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Протягом звітного періоду центрами соціально-психологічної реабілітації дітей надавалась поглиблена психологічна, педагогічна, соціальна, медична та правова

		від різних форм насильства та жорстокого поводження												допомога, здійснювалась психолого-педагогічна корекція та реабілітація 5 дітям, постраждалим від жорстокого поводження. Організація роботи з дітьми здійснюється спільно зі структурними підрозділами органів місцевого самоврядування за місцем проживання з урахуванням їх індивідуальних потреб.
		1.5.11. Забезпечення роботи мобільних бригад соціально-психологічної допомоги для надання допомоги особам, які постраждали від гендернозумовленого та/або домашнього насильства	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2018-2020 роки	20,0	20,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації підготовлено та направлено у вересні 2019 року листа на райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад про опрацювання питання щодо виділення коштів з місцевих бюджетів для створення та утримання мобільних бригад соціально-психологічної допомоги. При Ріпкинському районному центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді у 2018 році створено мобільну бригаду м. Ріпки.
		1.5.12. Забезпечення роботи безоплатної регіональної телефонної «гарячої лінії» з питань запобігання та протидії домашньому насильству, торгівлі людьми та гендерної дискримінації	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	45,0	45,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації вивчалось питання забезпечення роботи безоплатної регіональної телефонної «гарячої лінії» з питань запобігання та протидії домашньому насильству, торгівлі людьми та гендерної дискримінації на базі національної телефонної служби. Наразі тривають консультації щодо можливості запровадження відповідних послуг. Для отримання вчасної допомоги особами, які зазнали насильства за ознакою статі, Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації під час проведення інформаційних кампаній телефоном цілодобової Національної «гарячої» лінії.
		1.5.13. Здійснення аналізу потреб	Департамент сім'ї, молоді та спорту	50,0		-	-	-	-	-	-	-	-	В області опрацьовується питання щодо створення притулку, призначеного виключно

		області, вжиття заходів щодо створення та забезпечення підтримки функціонування центрів надання допомоги (підтримки) постраждалим від гендерного насильства, у тому числі домашнього насильства, та торгівлі людьми (притулків, соціальних квартир тощо)	облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											для осіб, які постраждали від насильства за ознакою статі.
		1.5.14. Підтримка та проведення заходів у рамках Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» та інших інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на формування нетерпимого ставлення у суспільстві до всіх проявів насильства та мотивування потерпілих звертатися за допомогою, зокрема виготовлення тематичної інформаційної продукції	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки, облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Служба у справах дітей облдержадміністрації, Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в області, вищі навчальні заклади (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних	15,0	15,0	-	-	-	15,8	15,8	-	-	-	З 25 листопада по 10 грудня 2018 року в області проводилися різноманітні заходи у рамках Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства», яка покликана звернути увагу громадськості на проблеми домашнього насильства, сприяти його попередженню і подоланню, недопущенню дискримінації всіх видів, зокрема: - з 25 листопада по 10 грудня Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації та КП «Чернігівський обласний молодіжний центр» проведено кампанію «Захищаємо права людини. Протидіємо насильству разом», у ході якої для учнів професійно-технічної освіти та студентів вищих навчальних закладів м. Чернігова відбулася серія заходів у формі інтерактивної бесіди з елементами правового театру (участь взяли більше 600 осіб); - науково-практичний семінар «Соціально-психологічна робота з жінками-жертвами та чоловіками-винуватцями домашнього насильства»; - бесіди, лекції за темами: «Життя без насильства», «Спілкування без насильства», «Гендерне виховання», «Витоки та види насильства», «16 днів проти насильства», «Гендерна рівність», «Сім'я без зла», «Сім'я –

			громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											це простір без насильства», «Батьки – діти: стосунки в сім'ї», «Насильство в сім'ї, як соціальна проблема в Україні», «Правові аспекти попередження насильства в сім'ї», «Витоки домашнього насильства»; - тренінгові заняття: «Ефективне спілкування батьків з дітьми», «Насильство в сім'ї: види, форми, наслідки», «Запобігання насильству в сім'ї», «Профілактика насильства та булінгу в школі»; - відеолекторії «Насильство в сім'ї»; - надано 4536 групових та 2380 індивідуальних консультацій. У рамках акції проведено більше 1500 різноманітних заходів, якими охоплено більше 17 тис. осіб. Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації виготовлено друковану інформаційну продукцію (флаєра та плакати в кількості 4000 шт.) з інформацією про контакти установ, куди можна звернутися за допомогою в разі скоєння насильства, телефоном цілодобової Національної «гарячої» лінії.
	1.5.15. Проведення інформаційно-просвітницьких заходів та громадської просвітньої роботи, що пропагує позитивне виховання дітей, несумісне із жорстокістю	Управління освіти і науки облдержадміністрації, Служба у справах дітей облдержадміністрації, Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління превентивної діяльності Головного управління управління Національної поліції в області, громадські організації (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У закладах освіти області систематично оновлюється база даних установ і організацій, які надають послуги щодо захисту та підтримки жертв гендерно обумовленого насильства, здійснюється інформування про допомогу, яку можна отримати. Освітня стали активними учасниками практичної частини семінару-наради, відвідавши майстер-класи щодо формування професійної компетентності педагогічних працівників з питань виховної роботи. 30 листопада 2018 року на базі Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського працівниками відділу виховної роботи і здорового способу життя для керівників дитячих театральних колективів закладів загальної середньої та позашкільної освіти з метою підготовки до обласного фестивалю дитячих театральних колективів «те-Арт-

			територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											соціо» проведено майстер-клас «Соціальний театр як ефективна й популярна форма просвітницької роботи з дітьми та молоддю». У ході семінару директор обласного центру практичної психології і соціальної роботи Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського розкрила питання «Профілактика соціально-психологічних проблем засобами театрального мистецтва». Під час виступу було наголошено на ефективності здійснення профілактичної роботи з попередження цькування, випадків насильства в учнівському середовищі та формуванню у них толерантного ставлення один до одного, відпрацювання вміння ненасильницького вирішення конфліктів засобами соціального театру. 17.11.2018 Службою у справах дітей облдержадміністрації спільно з обласною організацією «Спілка жінок Чернігівщини» проведено засідання за «круглим столом» на тему: «Протидія жорсткому поводженню щодо дітей та домашньому насильству». У заході взяли участь представники служб у справах дітей та закладів соціального захисту дітей, департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, органів освіти, охорони здоров'я, Національної поліції, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та громадські об'єднання.
	1.5.16. Організація та проведення тематичних зустрічей, тренінгів, відеолекторіїв з питань профілактики насильства в сім'ї	Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Центрами СССДМ області забезпечувалась профілактична робота щодо попередження насильства в сім'ї. Протягом 2018 року фахівцями районних/міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, волонтерами, залученими спеціалістами проведено 825 різноманітних заходів, під час яких надано 4266 індивідуальних послуг особам, які потребували допомоги, але надавали перевагу анонімним формам консультування.
	1.5.17. Проведення заходів,	Управління освіти і науки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Психологічною службою системи освіти

		спрямованих на формування в учнівської та студентської молоді стійких переконань щодо норм культури миру, толерантності, протидії конфліктам	облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											області проводяться консультативні бесіди для учнів усіх вікових категорій та національностей з проблеми адаптації до нових умов навчання; інформаційні заходи серед здобувачів освіти щодо запобігання різним формам дискримінації та насильства в закладах освіти; тренінги з формування навичок толерантного міжособистісного спілкування, профілактики проявів расизму та інших форм екстремізму Психологічною службою системи освіти області проведено ряд семінарів, батьківських лекторіїв, семінарів-тренінгів для батьків з питань безпеки дітей в інформаційному просторі: «Обережно, кібербулінг!», «Безпечний Інтернет. Правила поведінки в Інтернеті», «Увага! Інтернет-шахраї», «Небезпечні квести в соціальних мережах», «Вплив комп'ютерної залежності на фізичне та психічне здоров'я дітей», «Дитина й інтернет: правила безпеки», «Діти в Інтернеті: як навчити безпеці у віртуальному світі».
		1.5.18. Здійснення соціального замовлення послуг неурядових організацій, які працюють у сфері протидії домашньому насильству (надають послуги потерпілим від домашнього насильства, проводять корекційну роботу з особами, які вчиняють домашнє насильство тощо)	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	50,0	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Соціальне замовлення не здійснювалося.
1.6.	Здійснення моніторингу з питань запобігання та протидії домашньому насильству	1.6.1. Проведення моніторингу діяльності суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Щоквартально здійснюється аналіз результатів діяльності суб'єктів, до компетенції яких належить реалізація державної політики щодо попередження насильства в сім'ї та готується інформаційно-аналітична довідка про стан реалізації державної політики в області.

		домашньому насильству, та забезпечення контролю за ефективністю заходів, що здійснюються на обласному та місцевих рівнях	Служба у справах дітей облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в області, громадські організації (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											Протягом року здійснено виїзди в Борзнянський, Варвинський, Коропський, Корюківський, Ніжинський, Сновський та Сосницький райони з метою вивчення стану координації діяльності відповідних органів та служб з питань попередження домашнього насильства на місцях. Проведено робочі зустрічі з керівництвом райдержадміністрації, представниками структурних підрозділів у справах сім'ї, молоді та спорту, служби у справах дітей, надано пропозиції і рекомендації щодо покращення роботи в даному напрямку.
		1.6.2. Проведення соціологічних досліджень, опитувань, анкетувань з питань запобігання та протидії домашньому насильству	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади області (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Не проводилося.
Всього по розділу 1:				1099,0	1099,0	-	-	-	797,2	797,2	-	-	-	

2. Протидія торгівлі людьми														
2.1.	Посилення взаємодії та підвищення професійного рівня фахівців, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми	2.1.1. Забезпечення розгляду питань з протидії торгівлі людьми на засіданнях Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми при облдержадміністрації та відповідних координаційних рад при райдержадміністраціях, виконавчих комітетах міських рад, рад об'єднаних територіальних громад	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) Не рідше одного разу на квартал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	При облдержадміністрації діє Міжвідомча рада з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми, яка сприяє реалізації ефективної державної політики з протидії торгівлі людьми. Протягом 2018 року під головуванням заступника голови облдержадміністрації на засіданнях ради розглядалися питання, які стосуються захисту прав людини, протидії торгівлі людьми: - впровадження механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми у Чернігівській області; - про забезпечення надання безоплатної первинної правової допомоги постраждалим від конфліктів, гендерно-зумовленого насильства, правових консультацій через мережу громадських приймалень, виїзних консультативних пунктів, «прямих» гарячих телефонних ліній, проведення тижнів права, розповсюдження методичних розробок; - про впровадження онлайн-курсу для співробітників держустанов та неурядових організацій, що працюють у сфері протидії торгівлі людьми. З метою покращення взаємодії основних суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, при Департаменті сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації створено робочу групу з питань протидії торгівлі людьми, до складу якої ввійшли представники Департаменту, відділу боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми Головного управління Національної поліції в області та Чернігівського громадського комітету захисту прав людини. На засіданнях робочої групи з питань протидії торгівлі людьми розглядалися питання: - про виконання Інструкції зі збору та моніторингу статистичної інформації щодо осіб, які постраждали від торгівлі людьми, в частині взаємоінформування між структурним

													підрозділом Головного управління Національної поліції в області та відповідальним підрозділом облдержадміністрації стосовно виявлених осіб, які постраждали від торгівлі людьми; - про «Методичні рекомендації щодо застосування критеріїв/індикаторів для виявлення осіб, в тому числі дітей, осіб без громадянства, внутрішньо переміщених осіб, які постраждали від торгівлі людьми».
	2.1.2. Забезпечення розробки програм тематичних короткотермінових семінарів з протидії торгівлі людьми для державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування	Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій 2018 рік	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	До професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування включено модуль: «Державна політика протидії торгівлі людьми». У Чернігівському центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій і установ впродовж 2018 року в рамках навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації пройшли навчання з питань протидії торгівлі людьми 35 державних службовців та 29 посадових осіб органів місцевого самоврядування (всього 64 особи).
	2.1.3. Включення до професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування модулів з питань протидії торгівлі людьми	Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	2.1.4. Проведення семінарів, тренінгів, тематичних зустрічей для державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування з питань протидії торгівлі людьми	Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій 2017-2020 роки	13,38	13,38	-	-	-	-	-	-	-	-	
	2.1.5. Проведення тренінгів,	Департамент сім'ї, молоді та спорту	5,0	5,0	-	-	-	0,8	0,8	-	-	-	

		практикумів, круглих столів для працівників органів державної влади, державних установ та органів місцевого самоврядування, які можуть контактувати з особами, постраждалими від торгівлі людьми, щодо виявлення, ідентифікації та надання допомоги таким особам	облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою), Управління Держпраці у Чернігівській області (за згодою), Чернігівський прикордонний загін (за згодою), Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки										облдержадміністрації, відділу ювенальної превенції Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в області, Громадської організації «Чернігівський громадський комітет захисту прав людини» 11.01.2018 здійснено виїзд у Козелецький район, під час якого проведено семінар на тему: «Протидія жорстокому поводженню щодо дітей та торгівлі людьми». Участь у заході взяли керівники: служби у справах дітей, сектору сім'ї, молоді та спорту, відділу освіти Козелецької районної державної адміністрації, районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центральної районної лікарні, представники районного відділення Національної поліції, сільські та селищні голови, працівники структурних підрозділів з питань освіти, сім'ї, дітей та молоді виконавчих комітетів сільських та селищних рад об'єднаних територіальних громад (всього 52 особи). З питань протидії торгівлі людьми Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації щорічно проводяться тематичні семінари для представників профільних структурних підрозділів райдержадміністрацій, міських рад. Упродовж 2018 року проведено два дводенних семінари (3-4 квітня 2018 року та 21-22 грудня 2018 року), під час яких розглянуто питання про підвищення рівня ідентифікації осіб, які постраждали від торгівлі людьми та впровадження «Методичних рекомендацій щодо застосування критеріїв/індикаторів для виявлення осіб, в тому числі дітей, осіб без громадянства, внутрішньо переміщених осіб, які постраждали від торгівлі людьми». Представниками Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації 18.09.2018 проведено семінарське заняття для заступників голів райдержадміністрацій та об'єднаних територіальних громад з питання впровадження механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

[illegible]

														працівниками, під час яких обговорено проблему торгівлі людьми, зокрема, втягнення українців в незаконну діяльність на території Росії під приводом роботи кур'єром-експедитором. У рамках проекту «Впровадження Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, в тому числі дітьми в Чернігівській області», який реалізується Чернігівським громадським комітетом захисту прав людини, проведено 7 тематичних зустрічей з питань протидії торгівлі людьми за участю представників профільних структурних підрозділів облдержадміністрації та керівників і представників Срібнянської, Талалаївської, Носівської, Мринської, Бобровицької, Козелецької, Остерської об'єднаних територіальних громад. У листопаді 2018 року фахівці служби зайнятості області взяли участь у тренінгу для тренерів «Попередження та протидія торгівлі людьми серед вразливих груп населення», який проводився ГО «Чернігівський громадський комітет захисту прав людини» у рамках проекту «Підвищення рівня обізнаності вразливого населення щодо безпечної міграції та працевлаштування», реалізація якого здійснюється за підтримки Міжнародної організації з міграції.
	2.1.6. Проведення навчання для фахівців Державної міграційної служби в Чернігівській області, її територіальних підрозділів, з питань виявлення потенційних жертв торгівлі людьми, зокрема серед шукачів притулку та нелегальних мігрантів	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою) Двічі на рік	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22.06.2018 в Управлінні Державної міграційної служби в області проведено робочу зустріч з представниками міграційної служби та ГО «Громадський комітет захисту прав людини» на тему: «Ризики для країни, пов'язані з легалізацією іноземців та ОБГ на території України на підставі фіктивних шлюбів іноземців з громадянами України та встановлення батьківства». Обговорювалося питання впровадження міжнародних практик боротьби з торгівлею людьми. Під час проведення нарад з працівниками Управління та територіальних підрозділів розглядається питання про інформування

														громадян про можливі ризики потрапляння в ситуацію торгівлі людьми.
2.2.	Запобігання торгівлі людьми, її первинна профілактика	2.2.1. Виготовлення, розміщення та поширення інформаційної продукції з питань протидії торгівлі людьми, спрямованої на запобігання потраплянню населення в ситуації, пов'язані з торгівлею людьми	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою), Чернігівський прикордонний загін (за згодою), Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою), Управління Держпраці у Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою),	10,0 10,0 -	10,0 10,0 -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації з метою забезпечення потрапляння громадян України у ситуацію торгівлі людьми, зокрема, втягнення у злочинну діяльність із перевезення наркотичних речовин на територію іноземних країн, забезпечено розміщення відеореєстру «Українці в якості наркокур'єрів. Виклики сьогодення» на офіційних веб-сторінках Департаменту, обласної та районних державних адміністрацій, виконкомів міських рад міст обласного значення, об'єднаних територіальних громад, а також у соціальних мережах. З 16 березня по 16 квітня 2018 року забезпечено трансляцію відеореєстрів на обласних телеканалах «Дитинець», «Новий Чернігів» та ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція». Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації забезпечено виготовлення та розповсюдження інформаційно-рекламної продукції (2000 плакатів, 2000 флаєрів, 15 сіті-лайтів) з інформацією про контакти установ, куди можна звернутися за допомогою у разі скоєння насильства або потрапляння в ситуацію торгівлі людьми, телефоном цілодобової Національної «гарячої лінії». Плакати та флаєри розміщено в закладах освіти, охорони здоров'я, сільських, селищних радах, тощо. У закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), передфахової вищої, позашкільної освіти систематично оновлюються інформаційні куточки з переліком телефонів довіри, Національної гарячої дитячої лінії, адресами, режимом роботи лікарів-педіатрів, психологів, соціальних педагогів, юристів, спеціалістів центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, служб у справах дітей, кіберполіції, ювенальної превенції. Серед здобувачів освіти

			громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											поширено буклети, розроблені працівниками психологічної служби системи освіти області «Увага! Торгівля людьми», «Торгівля людьми. Потурбуйся про власну безпеку», «Торгівля людьми. Про що слід знати». У закладах освіти області здійснюється поширення пам'яток «Плануєте виїхати за кордон? Подбайте про свої права та безпеку», «Твій безпечний шлях до мети», «Інформація – це головне!», «Торгівля людьми – це не міф, це – реальність», «Розпізнай небезпеку вчасно». На сайтах Управління освіти і науки облдержадміністрації, закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти області, блозі обласного центру практичної психології і соціальної роботи Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського розміщено інформаційні матеріали з питань ризиків потрапляння в ситуацію торгівлі людьми, соціальна реклама та відеоролики відповідного спрямування. В приміщенні Управління Державної міграційної служби в області наявні інформаційні плакати щодо підтримки постраждалих від торгівлі людьми з номерами телефонів Національної гарячої лінії.
	2.2.2. Проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, акцій, тренінгів, відеолекторіїв тощо з питань протидії торгівлі людьми для населення, зокрема внутрішньо переміщених осіб, щодо роз'яснення можливих ризиків потрапляння в ситуації торгівлі людьми та можливостей	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації,	10,0	10,0	-	-	-	4,1	4,1	-	-	-	-	До Всесвітнього дня протидії торгівлі людьми 30 липня на території області проведено широкомасштабну кампанію, спрямовану на підвищення обізнаності населення області з проблеми протидії торгівлі людьми. Зокрема, відбувся прес-брифінг в облдержадміністрації та акція «Лабіринт можливостей». Представники Департаменту сім'ї, молоді та спорту, Служби у справах дітей, управління освіти і науки облдержадміністрації, обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, ГО «Чернігівський комітет захисту прав людини» 11.09.2018 взяли участь у скайп-конференції, під час якої

		отримання постраждалими комплексної допомоги у державних інституціях (зокрема, до Всесвітнього дня боротьби з торгівлею людьми, Європейського дня боротьби з торгівлею людьми тощо)	Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою), Чернігівський прикордонний загін (за згодою), Управління Держпраці у Чернігівській області (за згодою), Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки										обговорювалися питання підготовки інформаційної кампанії до Європейського дня боротьби з торгівлею людьми 18 жовтня. У рамках відзначення Європейського дня з протидії людям чотири міста області (Чернігів, Ніжин, Прилуки, Носівка) долучилися до Всеукраїнської вуличної акції «Хода за свободу», яка мала за мету - привернення уваги до проблематики сучасного рабства. До проведення акції долучилися 513 осіб. Інформацію про вуличну акцію та матеріали про проблему торгівлі людьми опубліковано на сайті обласної державної адміністрації, Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, в місцевих засобах масової інформації (ніжинській міській газеті «Вісті», газеті «Носівські вісті»). Заступник директора Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації В.Голуб та координатор проєктів Чернігівського громадського комітету захисту прав людини Н.Кулікова озвучували проблему торгівлі людьми у прямому ефірі телеканалу «UA: Чернігів». На ТК «Прилуки» вийшов репортаж від 18.10.2018 «Stop сучасному рабству», репортажі на телеканалі «Дитинець», «Челайн». Інформацію висвітлено на сайтах райдержадміністрацій та міських рад. До Міжнародного дня боротьби з рабством 02.12.2018 у торгово-розважальному центрі «Hollywood» (м. Чернігів) Чернігівським громадським комітетом захисту прав людини проведено інформаційно-просвітницьку акцію «Шлях додому». До участі у заході долучилися представники Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Служби у справах дітей облдержадміністрації, Головного управління Національної поліції в області. Для ознайомлення мешканців міста з проблемами торгівлі людьми та інформування про можливі джерела допомоги, що надають громадські та державні організації в галузі протидії торгівлі людьми було облаштовано
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		2.2.3. Проведення тренінгових і медійних заходів для представників ЗМІ у районах та містах області для актуалізації та висвітлення правових аспектів протидії торгівлі людьми	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації 2017-2020 роки	10,0	10,0									3 питань виявлення та ідентифікації осіб, які постраждали від торгівлі людьми, надання їм допомоги упродовж липня 2018 року проведено 5 кузових засідань за круглим столом, в яких взяли участь представники суб'єктів взаємодії обласного рівня, представники районних/міських структурних підрозділів, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії торгівлі людьми, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, органів освіти, охорони здоров'я, правоохоронних органів, представники сільських/селищних рад об'єднаних територіальних громад, громадських організацій та представники ЗМІ. У заходах взяли участь більше 150 осіб з 24 районів області.
		2.2.4. Оприлюднення, зокрема через засоби, масової інформації повідомлень стосовно фактів досудових розслідувань у кримінальному провадженні, пов'язаних з торгівлею людьми	Головне управління Національної поліції в області (за згодою) Постійно	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 метою всебічного інформування населення про результати діяльності відділу боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, ГУНП в Чернігівській області до співпраці залучаються засоби масової інформації. Протягом 2018 року в ЗМІ висвітлено 57 матеріалів, з них на сторінках Інтернет видань - 53, на місцевому телебаченні – 4.
		2.2.5. Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань протидії торгівлі людьми серед груп населення, які мають підвищений ризик потрапляння в ситуацію торгівлі людьми: - дітей працівників-мігрантів, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Служба у справах дітей облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Головне управління Національної поліції в	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Із метою попередження ризиків втягнення здобувачів освіти в ситуацію торгівлі людьми в закладах освіти області, в тому числі в закладах освіти інтернатного типу, розроблені інформаційні куточки де розміщена інформація щодо негативних наслідків потрапляння в ситуацію торгівлі людьми, перелік документів необхідних для безпечного виїзду за кордон, практичні рекомендації «Як сказати «Ні!», перелік державних установ, громадських організацій до яких можна звернутися за допомогою та телефони Національної гарячої лінії з питань запобігання домашньому насильству, торгівлі людьми та гендерної дискримінації.

		піклування, та інших категорій дітей, які потребують соціального захисту; - осіб, що є прийомними батьками та опікунами; - осіб, які мають намір здійснити працевлаштування за кордоном; - внутрішньо переміщених осіб, в тому числі дітей; - учасників антитерористичної операції; - безробітних громадян; - осіб, залучених до найгірших форм праці, зокрема тих, хто надає платні сексуальні послуги	Чернігівській області (за згодою), Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою), Чернігівський прикордонний загін (за згодою), Управління Держпраці у Чернігівській області (за згодою), Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки										Інформація про номер Національної дитячої гарячої лінії та проблеми, з яких рекомендовано звертатися, надана: - методистам (центрів) відділів освіти райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування, управлінь освіти міських рад, які відповідають за питання виховної роботи та позашкільної освіти, заступникам директорів з виховної роботи закладів освіти обласного підпорядкування; - працівникам психологічної служби закладів освіти області; - здобувачам освіти закладів освіти області; - розміщена в інформаційному куточку бібліотеки Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. К.Д. Ушинського. Із метою посилення міжвідомчої взаємодії під час виявлення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, в тому числі дітей, які стали жертвами торгівців людьми, та організації виховної роботи в закладах освіти з попередження торгівлі людьми підготовлено та доведено до відома структурним підрозділам із питань освіти райдержадміністрацій, органам управління освітою органів місцевого самоврядування, закладам професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, закладам освіти обласного підпорядкування лист Управління освіти і науки обласної державної адміністрації від 29.09.2017 № 04-35/3597. З метою підвищення рівня поінформованості громадян щодо ризиків нелегального працевлаштування, потрапляння в ситуації, пов'язані з торгівлею людьми та трудовою експлуатацією, зменшення рівня нелегальної трудовій міграції, захисту прав громадян у сфері зайнятості та праці службою зайнятості постійно ведеться активна профорієнтаційна робота. Так, для клієнтів служби зайнятості впродовж 2018 року проведено 189 інформаційних семінарів «Запобігання
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

														нелегальній трудовій міграції, торгівлі людьми, експлуатації дитячої праці», в яких взяли участь 2,6 тис. осіб. До проведення 7 семінарів долучалися спеціалісти Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та представники Бюро правової допомоги. Також, фахівцями служби зайнятості Чернігівської області в рамках проекту «Підвищення рівня обізнаності вразливого населення щодо безпечної міграції та працевлаштування», який реалізовується за підтримки Міжнародної організації з міграції, проведено 27 семінарів-тренінгів для 404 осіб різних категорій. Під час проведення семінарів та надання індивідуальних консультацій клієнти служби зайнятості, які не виключають можливості виїзду за кордон на заробітки, інформуються стосовно мінімізації ризиків стати жертвами торгівлі людьми. Їм також рекомендується при пошуку роботи за межами країни користуватись послугами лише тих суб'єктів підприємницької діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, які мають відповідну ліцензію Міністерства соціальної політики України та інформація про які розміщена на офіційному сайті міністерства. Крім того, з метою підвищення поінформованості безробітних з питань запобігання тіньовій зайнятості та попередження працевлаштування без оформлення трудових відносин фахівцями служби зайнятості проведено 834 семінари «Легальна зайнятість», участь в яких взяли 11,1 тис. шукачів роботи.
	2.2.6. Проведення тренінгів, практикумів, семінарів, зустрічей тощо для військовослужбовців, які беруть участь в антитерористичній операції, волонтерів з питань протидії торгівлі людьми, виявлення та	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Чернігівський обласний військовий комісаріат (за згодою), Військові частини	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У 2018 році тренінги, семінари для військовослужбовців, які беруть участь в антитерористичній операції, не проводилися.

		перенаправлення осіб, які постраждали від торгівлі людьми	Збройних Сил України, Національної гвардії України (за згодою), громадські організації (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											
		2.2.7. Проведення інформаційної кампанії серед учнівської молоді «Небезпечна свобода або не стань жертвою торгівлі людьми» до Європейського дня боротьби з торгівлею людьми	Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	До Європейського дня проти торгівлі людьми (18 жовтня) у закладах загальної середньої освіти області проведені інформаційно-профілактичні заходи серед здобувачів освіти з питань безпечної міграції та ризиків потрапляння в ситуації торгівлі людьми: - виховні години «Як не стати жертвою злочину», «Країною Закону, Права, Моралі» для дітей 10-14 років; - круглі столи «Хто може допомогти у захисті твоїх прав» для дітей 14-18 років; - диспути «Права дитини в Україні: історичний аспект», «Порушення прав дитини у шкільному середовищі та протидія цьому» для дітей 14-18 років.
		2.2.8. Викладання на курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників спецкурсу з питання профілактики торгівлі людьми	Управління освіти і науки облдержадміністрації, Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З 2017 року Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського долучився до проекту «Впровадження програми з попередження торгівлі людьми в інститутах післядипломної педагогічної освіти, II фаза». На базі інституту проведені тематичні курси впровадження виховних заходів із запобігання торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» для практичних психологів і соціальних педагогів закладів загальної середньої освіти. Навчання пройшли 53 працівники психологічної служби.

														Також до переліку тем курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників усіх категорій включено електронний курс «Протидія торгівлі людьми в Україні».
		2.2.9. Організація та проведення педагогічними працівниками, залученими професійними тренерами профілактичних заходів (тренінгів, акцій, відеолекторіїв, бесід тощо) серед учнівської та студентської молоді, спрямованих на запобігання торгівлі людьми	Управління освіти і науки облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У навчальних закладах області спеціалістами центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді організовано 249 тематичних зустрічей, бесід, лекцій, тренінгів за темами: «Запобігання торгівлі людьми», «Захисти себе», «У пошуках синього птаха» тощо, охоплено 4458 осіб. Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 18.09.2018 № 1/9-557 «Про проведення у 2018-2019 роках Всеукраїнського моніторингового дослідження стану виконання у системі освіти законодавства щодо протидії торгівлі людьми» в освітніх закладах області організовано проведення I етапу дослідження (лист Управління освіти і науки обласної державної адміністрації від 04.10.2018 № 04-35/3776 «Щодо проведення Всеукраїнського моніторингового дослідження стану виконання в системі освіти законодавства щодо протидії торгівлі людьми»). 15, 20, 29 листопада 2018 року на базі Ріпкинської загальноосвітньої школи I-III ступенів №2 Ріпкинського району методистом навчально-методичного центру психологічної служби у системі освіти Чернігівської області проведено семінар-тренінг для практичних психологів та соціальних педагогів закладів загальної середньої освіти відділу освіти, сім'ї, молоді та спорту Ріпкинської районної державної адміністрації із методики впровадження профілактичної програми виховних заходів з попередження торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція». Навчання пройшло 11 фахівців психологічної служби району. Усі учасники отримали свідоцтва про проходження курсу та методичні матеріали в електронному вигляді (модулі для здобувачів

														освіти 7-11 класів, програми гуртків і факультативів для 7-10 класів). Загалом навчання за Програмою пройшли 45 працівників психологічної служби закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти області. Програма впроваджується в 77 освітніх закладах області та охоплює навчанням 4451 здобувач освіти.
	2.2.10. Сприяння підготовці педагогічних працівників щодо впровадження програми з попередження торгівлі людьми серед учнів «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція»	Управління освіти і науки облдержадміністрації, Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30 березня 2018 року на базі Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського відбулася конференція з обміну досвідом щодо впровадження програми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція». Програма має гриф Міністерства освіти і науки України та схвалена до впровадження в закладах освіти. Участь у конференції взяли 25 осіб із числа практичних психологів, соціальних педагогів та методистів, які відповідають за питання психологічної служби. У ході конференції було представлено результати оцінювання процесу та впровадження в освітніх закладах Чернігівської області програми виховних заходів з попередження торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція». На конференції було презентовано електронний курс «Протидія торгівлі людьми в Україні», як додатковий інтерактивний ресурс для роботи з учасниками освітнього процесу з попередження потрапляння до тенет торгівців людьми. Програма «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» впроваджується у закладах загальної середньої освіти серед дітей та підлітків через гурткову, факультативну роботу та години спілкування. Метою програми є запобігання торгівлі людьми через формування обізнаної, впевненої, відповідальної та соціально активної особистості. Впроваджується у 76 закладах загальної середньої освіти. Із метою популяризації програми виховних заходів з попередження торгівлі людьми

														«Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» серед педагогічних працівників системи освіти області на базі Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського проведено ряд інформаційних виступів перед працівниками методичних служб органів управління освітою об'єднаних територіальних громад, слухачами курсів підвищення кваліфікації для заступників директорів з виховної роботи, педагогів-організаторів, практичних психологів, соціальних педагогів.
		2.2.11. Здійснення індивідуального та групового консультування підлітків та молоді груп ризику з питань попередження торгівлі людьми	Обласний, районні, міські центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою інформування молоді та підлітків груп ризику щодо захисту під час виїзду на роботу за кордон спеціалістами районних, міських центрів СССДМ надано 7204 індивідуальні консультації з питань протидії торгівлі людьми.
		2.2.13. Забезпечення діяльності мобільного консультативного пункту соціальної роботи обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою проведення просвітницько – профілактичної роботи з питань протидії торгівлі людьми	Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді 2017-2020 роки	3,0	3,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Спеціалістами Чернігівського обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді організовано та проведено 6 виїзних заходів з питань протидії торгівлі людьми, якими охоплено 248 осіб.
2.3.	Захист та допомога особам, які постраждали від торгівлі людьми	2.3.1. Виявлення та розкриття злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми	Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Поліцейськими відділу боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, Головного управління Національної поліції в Чернігівській області у 2018 році виявлено 12 потерпілих від торгівлі людьми.
		2.3.2. Вжиття заходів щодо ефективної співпраці правоохоронних органів зі	Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Департамент сім'ї,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Питання взаємодії всіх суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, розглядалися на засіданнях Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку,

		структурними підрозділами облдержадміністрації, райдержадміністрації, відповідальними за впровадження національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, соціальними службами, зокрема в частині виявлення та перенаправлення постраждалих осіб для надання допомоги та забезпечення встановлення відповідного статусу	молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки										запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми при облдержадміністрації та відповідних координаційних рад при райдержадміністраціях, виконавчих комітетах міських рад. Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, як регіональний координатор у сфері протидії торгівлі людьми, співпрацює з відділом боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми Головного управління Національної поліції в області. Відповідно до Інструкції зі збору та моніторингу статистичної інформації щодо осіб, які постраждали від торгівлі людьми, затвердженої спільним наказом Мінсоцполітики та МВС від 11.01.2016 № 4/5 відділ боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми ГУНП в області направляє щоквартально до Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації інформацію щодо осіб, які постраждали від торгівлі людьми. З метою покращення взаємодії основних суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, 14 лютого 2018 року відбулось засідання робочої групи з питань протидії торгівлі людьми, яку створено при Департаменті сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації. На засіданні розглянуто питання виконання Інструкції зі збору та моніторингу статистичної інформації щодо осіб, які постраждали від торгівлі людьми, в частині взаємоінформування між структурним підрозділом Головного управління Національної поліції в області та відповідальним підрозділом облдержадміністрації стосовно виявлених осіб, які постраждали від торгівлі людьми. Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації залучає представників відділу боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми до участі в навчальних семінарах для представників структурних підрозділів райдержадміністрацій, міських,
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

														селищних рад, які займаються питаннями протидії торгівлі людьми, до проведення різноманітних акцій, спрямованих на підвищення обізнаності населення області з проблеми протидії торгівлі людьми.
		2.3.3. Вжиття заходів щодо ідентифікації осіб, які постраждали від торгівлі людьми, зокрема серед внутрішньо переміщених осіб, їх перенаправлення та надання допомоги відповідно до програми реабілітації	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент соціального захисту населення, Служба у справах дітей облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою), Чернігівський прикордонний загін (за згодою), Управління Держпраці у Чернігівській області (за згодою), Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою), райдержадміністрації,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, як структурним підрозділом, відповідальним в області за проведення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, впродовж 2018 року вжито заходів щодо підвищення рівня ідентифікації осіб, які постраждали від торгівлі людьми, надання їм допомоги, в тому числі встановлення відповідного статусу. Спільно з відділом боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми Головного управління Національної поліції в Чернігівській області виявлено 10 осіб, яких визнано потерпілими у рамках кримінальних проваджень. Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації 21-22.12.2018 проведено навчальний семінар-тренінг для представників структурних підрозділів райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад міст обласного значення, відповідальних за реалізацію державної політики з питань протидії домашньому насильству та торгівлі людьми, під час якого розглядалося питання удосконалення роботи структурних підрозділів, відповідальних за проведення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, щодо підвищення рівня ідентифікації постраждалих осіб, надання їм допомоги.

			виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											
		2.3.4. Надання комплексу соціальних послуг, зокрема відповідно до програм реабілітації, а також інформаційних, юридичних, психологічних, медичних, освітніх послуг, послуг з працевлаштування особам, у тому числі дітям, що постраждали від торгівлі людьми	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Чернігівській області (за згодою), Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В закладах охорони здоров'я Чернігівської області безперешкодно надаються інформаційні, психологічні, медичні послуги особам, у тому числі дітям, що постраждали від торгівлі людьми, в разі їх звернення. В області функціонують 2 відділення медико-соціальної допомоги дітям та молоді «Клініка дружна до молоді» на базі дитячої поліклініки №2 ЧМР, обласної дитячої лікарні та кабінет медико-соціальної допомоги дітям та молоді на базі Бобровицької ЦРЛ. У відділеннях, керуючись принципами дружнього підходу: доброзичливість, добровільність, анонімність, не осудливий підхід, працюють спеціалісти: гінеколог, дерматовенеролог, уролог, педіатр, невролог, юрист, соціальний працівник, які надають всебічну допомогу дітям та молоді в разі потрапляння в різноманітні складні ситуації, в тому числі і домашнє насильство та торгівля людьми. Підрозділами (відділеннями, кабінетами) медико-соціальної допомоги дітям та молоді «Клініка, дружна до молоді» (КДМ) за 2018 рік серед учнів шкіл, студентів училищ, технікумів, університетів проведені 302 лекції, охоплений 6951 слухач. Психологами клініки (серед волонтерів, студентів) проведено 51 семінар-тренінг, охоплено 1182 особи, спеціалістами КДМ прийнято 4708 осіб. Проведено 17 акцій, якими охоплено 174 особи. Підготовлено 23 волонтери. Організовані та проведені 15 круглих столів. Станом на 01.12.2018 в області 3 особам, відповідно до Порядку виплати одноразової матеріальної допомоги особам, які

			2017-2020 роки											постраждали від торгівлі людьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.07.2012 року № 660, виплачено допомогу на суму 16,1 тис. гривень.
	2.3.5. У разі потреби направлення осіб, які постраждали від торгівлі людьми, до Чернігівського обласного центру соціально-психологічного допомоги з метою надання комплексу соціальних послуг	Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Чернігівський обласний центр соціально-психологічного допомоги, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою)	2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В Чернігівському центрі соціально-психологічної допомоги особи, які стали жертвами торгівлі людьми, не перебували. До служб у справах дітей відомості про дітей, які постраждали від торгівлі людьми, не надходили. Діти, які стали жертвами торгівлі дітьми, до центрів соціально-психологічної реабілітації дітей не влаштовувались.
	2.3.6. Посилення ролі інспекторів праці та інших відповідних фахівців у виявленні осіб, які постраждали від торгівлі людьми з метою трудової експлуатації	Управління Держпраці у Чернігівській області (за згодою)	2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою надання допомоги фахівцям підприємств, установ та організацій області щодо правильності застосування законодавчих та нормативних актів з питань оплати праці, трудових відносин та загальнообов'язкового державного соціального страхування інспекторами праці протягом 2018 року прийнято участь у 1498 семінарах, нарадах, круглих столах, лекціях та інших заходах. На особистому прийомі до Управління Держпраці у Чернігівській області звернулося 2474 особи, яким надано консультації та роз'яснення з питань додержання трудового законодавства та інших нормативно-правових актів.
	2.3.7. Встановлення особи та підтвердження громадянства або підданства у разі відсутності в іноземців або осіб	Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою), Чернігівський пункт тимчасового		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	При особистому зверненні до органів міграційної служби або надходженні запитів щодо ідентифікації осіб без громадянства представниками Управління ДМС в області та територіальними підрозділами проводяться відповідні перевірки та надається вся наявна

		без громадянства - жертв торгівлі людьми в Україні документів, що підтверджують їх громадянство, підданство, країну постійного проживання або право на постійне проживання на території відповідної країни	перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні Державної міграційної служби України (за згодою), Чернігівський прикордонний загін (за згодою) 2017-2020 роки											інформація.
		2.3.8. Виявлення осіб, які постраждали від торгівлі людьми серед національних меншин, в тому числі ромського населення	Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В поточному році постраждалих від торгівлі людьми серед національних меншин, в тому числі ромського населення, виявлено не було.
		2.3.9. Забезпечення перекладу для іноземців або громадян України з питань надання правової допомоги	Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У разі звернення іноземців з приводу питання надання правової допомоги буде забезпечено наявність перекладу.
		2.3.10. Підтримка проектів та заходів громадських	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації,	7,0	7,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації долучився до реалізації проекту «Впровадження Національного

		організацій, благодійних фондів щодо протидії торгівлі людьми	райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, в тому числі дітьми в Чернігівській області», що реалізується Чернігівським громадським комітетом захисту прав людини за підтримки Представництва МОМ в Україні. У ході впровадження проекту проведено тематичні зустрічі в сільських радах об'єднаних територіальних громад, в яких взяли участь представники органів місцевого самоврядування, загальноосвітніх закладів, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
2.4.	Запобігання торгівлі дітьми вразливих категорій, забезпечення захисту дітей, постраждалих від торгівлі дітьми	2.4.1. Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань протидії торгівлі людьми серед вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації дітей, інтернатних закладів області	Служба у справах дітей облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Запобігання та протидія насильству щодо дітей, формування стійких переконань щодо норм культури миру, толерантності, протидії конфліктам є одним з важливих напрямків виховної та реабілітаційної роботи в центрах соціально-психологічної реабілітації дітей Служби у справах дітей облдержадміністрації. Дітям в доступній для конкретної вікової групи формі роз'яснюється що таке торгівля людьми, яка існує відповідальність за цей злочин та як не стати її жертвою. На бесіди запрошуються представники правоохоронних органів, громадських організацій. Просвітницька та профілактична робота проводилась з батьками та особами, що їх замінюють, проведено лекторій для батьків в рамках теми «Статеве виховання дітей в сім'ї» розкрита тема «Гендерні установки в ситуації конфлікту». Із метою попередження ризиків втягнення здобувачів освіти в ситуацію торгівлі людьми в закладах освіти області, в тому числі, закладах освіти інтернатного типу, розроблені інформаційні куточки де розміщена інформація щодо негативних наслідків потрапляння в ситуацію торгівлі людьми, перелік документів необхідних для безпечного виїзду за кордон, практичні рекомендації «Як сказати «Ні!», перелік державних установ, громадських організацій до яких можна звернутися за допомогою та телефони

														Національної гарячої лінії з питань запобігання домашньому насильству, торгівлі людьми та гендерної дискримінації. На сайтах Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації, закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти області, блозі обласного центру практичної психології і соціальної роботи Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського розміщено інформаційні матеріали з питань ризиків потрапляння в ситуацію торгівлі людьми, соціальна реклама та відеоролики відповідного спрямування. Із метою консолідації діяльності педагогічних працівників закладів освіти щодо підвищення рівня обізнаності з питання запобігання торгівлі людьми серед здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, закладів освіти обласного підпорядкування підготовлено та доведено до відома структурним підрозділам із питань освіти райдержадміністрацій, органам управління освітою органів місцевого самоврядування лист Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації від 24.09.2018 № 04-35/3589 «Про проведення заходів з профілактики торгівлі людьми».
	2.4.2. Сприяння організації навчання працівників інтернатних закладів системи освіти щодо питань протидії торгівлі людьми та ідентифікації дітей, постраждалих від торгівлі людьми	Управління освіти і науки облдержадміністрації 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою підвищення рівня обізнаності педагогічних працівників із питання попередження торгівлі людьми серед здобувачів освіти на базі Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського проводяться курси для педагогів закладів освіти обласного підпорядкування з проблеми «Впровадження профілактичної програми виховних заходів з попередження торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція». Також до переліку тем курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників усіх категорій включено

														електронний курс «Протидія торгівлі людьми в Україні».
		2.4.3. Проведення семінарів, тренінгів, практикумів тощо для фахівців, які надають соціальні послуги дітям, постраждалим від торгівлі людьми, зокрема з питань упровадження новітніх практик їх реабілітації та реінтеграції	Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Служба у справах дітей облдержадміністрації 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Впродовж 2018 року ССД ОДА для педагогічних працівників закладів проведено 2 семінари: «Соціально – правовий захист дітей в умовах децентралізації владних повноважень», «Основні напрямки діяльності закладів соціального захисту дітей у здійсненні реабілітації та захисту дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах».
2.5.	Здійснення моніторингу у сфері протидії торгівлі людьми	2.5.1. Проведення моніторингу діяльності суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, та забезпечення контролю за ефективністю заходів, що здійснюються на обласному та місцевих рівнях	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), Управління Державної міграційної служби в Чернігівській області (за згодою), Чернігівський прикордонний загін	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації систематично узагальнюється та опрацьовується інформація щодо здійснення заходів у сфері з протидії торгівлі людьми, яка надходить від районних та міських структурних підрозділів у справах сім'ї, молоді та спорту, обласних департаментів та управлінь, правоохоронних органів та інших суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми. Узагальнена звітна інформація направляється Міністерству соціальної політики. Проводиться робота щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми. Протягом 2018 року встановлено 9 статусів особам, постраждалим від торгівлі людьми. В області проводиться постійний моніторинг діяльності Чернігівського обласного центру соціально-психологічної допомоги, який надає в умовах цілодобового стаціонару допомогу та тимчасовий притулок особам, які опинилися у складних життєвих обставинах, в тому числі постраждалим від торгівлі людьми. Особи, які стали жертвами торгівлі людьми, протягом звітного періоду до центру не звертались.

			(за згодою), Управління Держпраці у Чернігівській області (за згодою), Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											
		2.5.2. Проведення соціальних досліджень, опитувань, анкетувань з метою визначення рівня обізнаності різних груп населення області з питань протидії торгівлі людьми	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою) Щороку	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Не проводилися.
Всього по розділу 2:				78,38	78,38				4,9	4,9	-	-	-	
3.Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.														
3.1.	Посилення інституційно- го механізму утвердження гендерної	3.1.1. Забезпечення розгляду питань з гендерної проблематики на засіданнях	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Впродовж 2018 року на засіданнях Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії

	рівності	Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми при облдержадміністрації та відповідних координаційних рад при райдержадміністраціях, виконавчих комітетах міських рад, рад об'єднаних територіальних громад	міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) Не рідше одного разу на квартал										торгівлі людьми розглядалися питання, які потребують міжгалузевої узгодженої співпраці щодо запобігання гендерно зумовленому насильству, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: - про забезпечення надання безоплатної первинної правової допомоги постраждалим від конфліктів, гендерно-зумовленого насильства, правових консультацій через мережу громадських приймалень, виїзних консультативних пунктів, «прямих» гарячих телефонних ліній, проведення тижнів права, розповсюдження методичних розробок; - забезпечення рівних можливостей доступу до зайнятості та дотримання прав громадян на гідну та безпечну працю в процесі трудової діяльності; - про порядок проведення гендерно-правової експертизи нормативно-правових актів, які встановлюють права, свободи і обов'язки громадян або прямо чи опосередковано впливають на реалізацію громадянами своїх прав та обов'язків; - про стан виконання Комплексної обласної програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період 2020 року в частині підтримки та розвитку сім'ї, запобігання домашньому насильству; - про внесення змін до Комплексної обласної програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період 2020 року в частині забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, відповідно до заключних зауважень Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок та відповідно до Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року.
--	----------	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		3.1.2. Забезпечення розробки програм тематичних короткотермінових семінарів з основ гендерної рівності для державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування	Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій 2017 рік	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Розроблено програму тематичного короткотермінового семінару для державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування «Гендерні підходи на державній службі та в місцевому самоврядуванні». В рамках навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації в Чернігівському центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій протягом 2018 року пройшли навчання з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків 37 державних службовців та 44 посадових осіб органів місцевого самоврядування. Всього: 81 особа
		3.1.3. Включення до професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування модулів з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків	Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	До професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування включено модуль: «Забезпечення рівних прав і можливостей в Україні: політика гендерної рівності та недискримінації».
		3.1.4. Проведення семінарів, тренінгів, тематичних зустрічей для державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування з гендерної проблематики	Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій 2017-2020 роки	17,72	17,72	-	-	-	9,9	9,9	-	-	-	З метою підвищення рівня професійної компетенції представників органів виконавчої влади, які здійснюють заходи у сфері протидії домашньому насильству та торгівлі людьми, забезпечення гендерної рівності Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації проведено два навчальних семінари (3-4 квітня 2018 року та 21-22 грудня 2018 року) для представників структурних підрозділів у справах сім'ї, молоді та спорту райдержадміністрацій, виконкомів міських рад міст обласного значення. Під час семінарів розглядалися питання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в області,

														протидії гендерно зумовленому насильству. Учасниками заходів стали 75 осіб.
		3.1.5. Проведення гендерно-правової експертизи нормативно-правових актів, що встановлюють права, свободи та обов'язки громадян або прямо чи опосередковано впливають на реалізацію громадянами своїх прав та обов'язків	Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Питання про порядок проведення гендерно-правової експертизи нормативно-правових актів, що встановлюють права, свободи і обов'язки громадян або прямо чи опосередковано впливають на реалізацію громадянами своїх прав та обов'язків заплановано розглянути в 2018 році на засіданні Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобіганню насильства в сім'ї та протидії торгівлі людьми при облдержадміністрації.
		3.1.6. Сприяння підготовці фахівців з питань здійснення гендерного бюджетного аналізу діючих обласних та місцевих програм	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки	4,0	4,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Під час навчального семінару для представників об'єднаних територіальних громад в Чернігівському відокремленому підрозділі установи «Центр розвитку місцевого самрядування», який проводився у листопаді 2018 року, розглядалося питання «Гендерне бюджетування, як основний інструмент просування гендерної рівності в ОТГ». Охоплено 15 осіб.
		3.1.7. Підтримка проектів та заходів громадських об'єднань, діяльність яких спрямована на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	15,0	15,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації долучився до впровадження громадськими організаціями проектів в області, спрямованих на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, зокрема: - проект ГО «Центр «Жіночі перспективи» «Гендерне програмування, як інструмент до забезпечення рівності та захисту прав жінок в Україні»; - проект Всеукраїнської громадської організації «Центр «Розвиток демократії» «Посилення ролі організацій громадянського суспільства в просуванні демократичних реформ з урахуванням заключних зауважень SIDAW». Представники Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації взяли участь в організації проведення навчально-консультаційних зустрічей, семінарів-

														тренінгів з питань гендерної рівності, зокрема: - «Практичне впровадження гендерної рівності в умовах децентралізації та євроінтеграції»; - «Кампанія адвокації з урахуванням гендерної політики та прав дівчат і жінок», - «Врахування забор'язань України щодо забезпечення прав жінок у обласних планах та програмах».
3.2.	Попередження загрози та надання допомоги постраждалим від гендерно-обумовленого насильства та дискримінації	3.2.1. Здійснення моніторингу у сфері праці з метою сприяння створення рівних умов для жінок і чоловіків для збільшення доходів від трудової діяльності	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Головне управління статистики у Чернігівській області (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В області докладається чимало зусиль, спрямованих на покращення становища жінок та чоловіків на ринку праці, в сфері оплати та поліпшенні умов праці, матеріальної підтримки та трудових відносин, зокрема колективного їх регулювання. Важливу роль для реалізації трудових відносин відіграють регіональні нормативно-правові акти, яким виступає Територіальна угода, що має гендерний аспект. За останніми статистичними даними регулювали відносини через колективні договори 2268 колективів, що охоплює 80,6% працюючих. Крім того, ще близько 2,5 тис. суб'єктів, що статистично не обстежуються, тобто малочисельних, подали колективні договори на відповідну реєстрацію органам соцзахисту. Колективний договір єдиний механізм в сфері праці, через який урегульовуються питання відносин та оплати праці, гендерної рівності без втручання держави. Однак, незважаючи на наявні правові гарантії, за останніми статистичними даними середня заробітна плата жінок залишається меншою. У III кварталі 2018 року середня заробітна плата жінок в області становила 6422 грн, чоловіків – 8164 грн, на 27,1% більше. Ця тенденція є загальноукраїнською. З метою збалансування інтересів жінок і чоловіків, поширення колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин у 2018 році Департаментом соціального захисту населення обласної державної адміністрації проведено або взято участь у 12 заходах.

														Департаментом соціального захисту населення рекомендується при укладанні колективних договорів включати до них ряд зобов'язань, у тому числі щодо забезпечення жінкам і чоловікам права на однакові можливості в сфері праці.
		3.2.2. Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед безробітних осіб з питань подолання гендерних стереотипів та попередження дискримінації за ознакою статі	Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Підвищення рівня обізнаності населення з питань попередження дискримінації за ознакою статі, забезпечення рівних можливостей при прийомі на роботу чоловіків і жінок в центрах зайнятості створені гендерні куточки, в яких розміщена інформація із законодавчої підтримки гендерної рівності, про державні установи, соціальні служби та громадські організації, які опікуються питаннями забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків. Для безробітних осіб в 2018 році проведений 61 семінар з гендерних питань за участю 910 осіб. З метою формування активної позиції жінок на ринку праці, підвищення рівня гендерної обізнаності та роз'яснення чинного законодавства щодо трудової зайнятості жінок проведено 207 семінарів «Жінка на ринку праці» для 2,5 тис. учасниць. При проведенні семінарів з роботодавцями ведеться інформаційно-роз'яснювальна робота щодо досягнення паритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства, в тому числі їх правового забезпечення, ліквідації дискримінації за ознакою статі при вирішенні питання працевлаштування.
		3.2.3. Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед роботодавців щодо подолання гендерних стереотипів у сфері зайнятості та праці, недопущення при проведенні добору працівників висувати вимоги	Чернігівський обласний центр зайнятості (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою підвищення рівня поінформованості роботодавців з питань забезпечення рівних прав жінок та чоловіків фахівці служби зайнятості постійно проводять інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо подолання гендерних стереотипів в сфері зайнятості, недопущення при проведенні добору працівників висувати вимоги дискримінаційного характеру, зокрема за ознакою статі, окрім визначених

		дискримінаційного характеру, зокрема за ознакою статі, окрім визначених законодавством випадків обмеження праці жінок												законодавством випадків обмеження праці жінок. Так, впродовж 2018 року фахівцями служби зайнятості області для 6,9 тис. керівників підприємств та представників роботодавців, працівників кадрових служб підприємств, установ та організацій проведено 792 семінари, на яких серед інших розглядалось питання щодо визначеної Законом України «Про зайнятість населення» заборони роботодавцям висувати будь-які вимоги дискримінаційного характеру, зокрема за ознакою статі, в оголошеннях про роботу та під час проведення добору працівників, окрім визначених в законодавчому порядку обмежень щодо застосування праці жінок.
		3.2.4. Надання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги постраждалим від конфліктів, гендерно-зумовленого насильства, правових консультацій, зокрема через мережу громадських приймалень, виїзних консультативних пунктів, «прямих» гарячих телефонних ліній, проведення тижнів права, розповсюдження інформаційної продукції	Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Чернігівській області (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Постраждалі від конфліктів, гендерно-зумовленого насильства до громадської приймальні з надання безоплатної первинної правової допомоги при Головному територіальному управлінні юстиції у Чернігівській області не звертались. Постійно (за окремим графіком) здійснюється розширення доступу до безоплатної правової допомоги громадян даних категорій шляхом забезпечення роботи дистанційних/мобільних консультативних пунктів (виїзних прийомів громадян). Прийоми громадян здійснюються в районних/міських управліннях праці та соціального захисту населення, в управліннях пенсійного фонду, в закладах Державної служби зайнятості, в лікувальних закладах, в громадських організаціях для людей з інвалідністю, будинках для літніх людей, в відділеннях Укрпошти, у судах, в будинках-інтернатах, притулках, службах у справах дітей, у пунктах тимчасового розміщення біженців, територіальних підрозділах Державної міграційної служби України, соціальних гуртожитках, санаторіях та інших місцях компактного проживання ВПО, у військоматах, військових частинах, профільних громадських організаціях ветеранів та учасників АТО, госпіталях, в

														приміщеннях міських, сільських, селищних рад, місцевих державних адміністраціях, в установах виконання покарань, центрах пробації. Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги в області зареєстровано 3 звернення про надання безоплатної вторинної правової допомоги потерпілим від домашнього насильства щодо видачі обмежувального припису.
	3.2.5. Забезпечення належного реагування на випадки правопорушень, пов'язаних з гендерно-обумовленим насильством, зокрема пов'язаним із наслідками збройного конфлікту	Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Протягом 2018 року органами Національної поліції, структурними підрозділами, відповідальними за реалізацію державної політики у сфері протидії домашньому насильству, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, службами у справах дітей зафіксовано 2566 звернення щодо фактів насильства в сім'ї. На профілактичному обліку органів поліції на кінець року перебувало 1778 осіб, які вчинили домашнє насильство. Дільничними інспекторами поліції винесено 921 офіційне попередження про недопустимість вчинення домашнього насильства.
	3.2.6. Проведення оцінки доступу до медичних послуг жінок та чоловіків, зокрема, осіб з інвалідністю, громадян похилого віку, малолітніх дітей під час конфліктів та у пост конфліктний період	Управління охорони здоров'я облдержадміністрації 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Заклади охорони здоров'я області керуються принципами недопущення дискримінації за ознаками статі, раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань. В медичних закладах області забезпечено безперешкодний доступ до медичного обстеження та надання медичної допомоги населенню незалежно від статі пацієнта. Чоловіки та жінки мають однаковий доступ до медичних послуг.
	3.2.7. Впровадження тематичних програм для медичних працівників щодо допомоги постраждалим від гендерно-зумовленого насильства, особливо від зґвалтування та інших форм	Управління охорони здоров'я облдержадміністрації 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою підвищення професійної компетенції медичних працівників щодо надання допомоги постраждалим від гендерно-зумовленого насильства в закладах охорони здоров'я проводяться навчально-практичні семінари з питань пропагування гендерної рівності, протидії насильства та надання допомоги постраждалим від гендерно-зумовленого насильства. Медичні працівники беруть участь в розробці інформаційно-методичних

		сексуального насильства, із врахуванням потреб постраждалих від конфліктів, у тому числі особливих потреб людей з інвалідністю												матеріалів із зазначених питань, інформують населення про діяльність консультативних пунктів, перелік послуг, що надаються їх спеціалістами. У приміщеннях закладів охорони здоров'я розміщуються інформаційні матеріали про діяльність консультаційних пунктів та соціальної реклами, спрямованої на протидію гендерно-зумовленого та іншого насильства, особливо від зґвалтування та інших форм сексуального насильства
		3.2.8. Впровадження в практичну діяльність лікарями-наркологами області методичних рекомендацій щодо інноваційних підходів до організації медико-психологічної допомоги після травматичного стресового розладу	Управління охорони здоров'я облдержадміністрації 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Лікарі-накологи області в своїй роботі застосовують сучасні медичні і психологічні технології, а саме: психотерапія з елементами самоаналізу, психотерапія по Еріксону, сімейна психотерапія, раціональна психотерапія, метод по Ерику Берну, психодрама по Марено, патопсихологічний метод, програма 12 кроків та інші ефективні методи діагностики та лікування. За 2018 рік здійснено 6 консультативних виїздів фахівців диспансерного наркологічного відділення обласної психоневрологічної лікарні з метою надання організаційної та консультативної допомоги лікарям-наркологам з питань профілактики, лікування та реабілітації хворих наркоманією, алкоголізмом. При цьому оглянуто 175 осіб, із них 36 підлітків. Лікарі-накологи області приймали участь при проведенні у навчально-виховних закладах оперативно-профілактичних заходів з метою запобігання проникненню до них наркотичних засобів і психотропних речовин та поширенню їх серед школярів та студентів.
		3.2.9. Проведення регіональної акції «Жінки, знайте свої права»	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою),	10,0	10,0	-	-	-	3,3	3,3-	-	-	-	Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно з громадською організацією Спілки жінок Чернігівщини, райдержадміністраціями, міськими радами впродовж лютого-березня 2018 року проведено обласну регіональну інформаційно-просвітницьку акцію «Жінки, знайте свої права», під час якої в сільських громадах та трудових колективах, в навчальних закладах

			громадські організації (за згодою) Лютий-березень щороку											області проводилися заходи, спрямовані на поширення інформації щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, шляхів попередження та інструментів протидії дискримінації за ознакою статі, гендерно зумовленому насильству (засідання за круглим столом, навчальні семінари, тренінги, відеолекторії, книжкові виставки тощо). В акції взяли участь більше 13 тис. осіб.
		3.2.10. Проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, освітніх, культурно-мистецьких заходів, зокрема, виготовлення та розміщення інформаційної продукції, з питань утвердження в суспільстві культури гендерної рівності та подолання гендерних стереотипів, протидії гендерно зумовленого насильства, гендерних аспектів запобігання та врегулювання конфліктів	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	10,0	10,0	-	-	-	3,0	3,0	-	-	-	КП «Чернігівський обласний молодіжний центр» проведено ряд заходів в рамках проекту «Mehr Bewegen! Ми можемо більше!», що реалізується в Україні у партнерстві з громадською організацією DRA (Берлін, Німеччина) за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини. Мета проекту - підвищення громадянської активності молоді, формування демократичної культури молодого покоління в Україні. Загальна кількість учасників заходів – 358 осіб. КП «Чернігівський обласний молодіжний центр» у співпраці з ГО «Чернігівський громадський комітет захисту прав людини» долучилися до організації та проведення XV Мандрівного міжнародного фестивалю документального кіно про права людини DocudaysUA у Чернігівській області. Заходи фестивалю направлені на сприяння розвитку критичного мислення, формування активної громадянської позиції та ставлення до людської гідності як до найвищої цінності. Організовано 14 фестивальних кінопоказів з дискусіями та проведено 8 навчальних правопросвітніх заходів для молоді смт. Куликівка, м. Мена, м. Ніжин, м. Корюківка, м. Прилуки, м. Новгород-Сіверський, м. Чернігів (взяли участь 704 особи). Департаментом забезпечено розроблення, виготовлення та розповсюдження друкованої інформаційної продукції (флаєра в кількості 2000 шт. та плакати в кількості 2000 шт.) з інформацією про контакти установ, куди

														можна звернутися за допомогою у разі скоєння насильства (економічного, фізичного, психічного, сексуального), телефоном цілодобової Національної «гарячої» лінії.
		3.2.11. Впровадженн я програм, проведення заходів, тренінгів, спрямованих на реабілітацію та реінтеграцію осіб, які постраждали від конфліктів та насильства, внутрішньо переміщених осіб, учасників антитерористичної операції та їх сімей із врахуванням потреб жінок і дівчат	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	-	-	У рамках проекту «Підтримка Міністерства соціальної політики з протидії гендерно-зумовленому насильству та (ре-)інтеграції населення, постраждалого від конфлікту» Координатором проектів ОБСЄ в Україні за підтримки облдержадміністрації 29-31 серпня 2018 року проведено в місті Чернігові регіональний тренінг для психологів, фахівців соціальної сфери з надання психологічної допомоги постраждалим внаслідок конфлікту та сім'ям, які проживають у безпосередній близькості до зони конфлікту. Участь у тренінгу взяли 20 осіб. 16-17 листопада 2018 року методисти та психологи Чернігівського обласного центру практичної психології та соціальної роботи взяла участь у роботі конференції-тренінгу з психологічної підтримки та реабілітації учасників бойових дій в рамках Всеукраїнського проекту «Служба підтримки ветеранів». Захід проводився громадською організацією «Спілка ветеранів війни з Росією» за підтримки Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників АТО та Міністерства соціальної політики України.
		3.2.12. Надання медичних, освітніх, інформаційних послуг з питань репродуктивного здоров'я жінкам, які постраждали від конфліктів	Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою),	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В закладах охорони здоров'я Чернігівської області надається медична та інформаційна допомога з питань репродуктивного здоров'я жінкам, в тому числі тим, які постраждали від насильства. З питань охорони репродуктивного здоров'я медичними працівниками області протягом 2018 року (за попередніми даними) було прочитано 2812 лекцій та проведено 37296 бесід, оформлено 461 інформаційний бюлетень. З метою інформування населення щодо збереження репродуктивного здоров'я жінок було проведено 21 виступ на телебаченні та 15

			громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											виступів на радіо, 49 публікацій в газетах та 79 – в інтернетвиданнях.
		3.2.13. Проведення семінарів, тренінгів, практикумів для працівників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань протидії гендерно зумовленому насильству, взаємодії, виявлення та надання допомоги постраждалим від конфліктів, забезпечення гендерної рівності під час ліквідації наслідків конфлікту, реалізації резолюції Ради Безпеки ООН 1325	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	3,0	3,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Всеукраїнською громадською організацією «Центр «Розвиток демократії» спільно з Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації та ГО «Жіноча громада Чернігівщини» 20.09.2018 проведено тренінг «Моніторинг та оцінка проведення заходів з гендерної проблематики» для посадових осіб місцевих державних адміністрацій, об'єднаних територіальних громад, відповідальних за роботу із забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та представників громадських організацій. Захід відбувся в рамках проекту «Посилення ролі організацій громадянського суспільства (ОГС) у просуванні демократичних реформ з врахуванням заключних зауважень CEDAW», спрямованого на посилення ролі організацій громадянського суспільства у просуванні демократичних реформ та прав людини з урахуванням гендерного компоненту та заключних зауважень до восьмої періодичної доповіді України Комітету ООН з ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок.
		3.2.14. Проведення навчальних семінарів, тренінгів для соціальних працівників, психологів, юристів, медичних працівників, представників громадських організацій, волонтерів з надання гендерно-чутливих соціальних послуг, виявлення та надання допомоги постраждалим від конфліктів, у тому числі з урахуванням	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою),	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	На засіданні Чернігівської обласної міжвідомчої координаційно-методичної ради з правової освіти населення, яка діє при Головному територіальному управлінні юстиції в області 28.11.2018 обговорювали питання про напрямки протидії торгівлі людьми. З метою встановлення причин і умов, які породжують насильство в сім'ї, вжиття заходів з обмеження його поширення, виявлення і припинення, надання медичної допомоги особам, які зазнали домашнє насильства або сексуальне насильство, по відношенню до яких існує реальна загроза такого насильства медичні працівники області удосконалюють набуті знання для проведення профілактичної роботи в учбових закладах

		потреб людей з інвалідністю, осіб похилого віку, надання допомоги постраждалим від сексуального насильства тощо	райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											області, де лікарі виступають з лекціями та бесідами перед учнями та їх батьками на теми: «Взаємозв'язок наркопроблем з проблемами насильства в сім'ї та торгівлею людьми», «Перевага тверезого способу життя», «Профілактика насильства і наркотичної залежності», «Шляхи подолання насильства в сім'ї», «Торгівля людьми, запобігання», «Актуальні проблеми підлітків. Наркозалежність», «Територія духовного суверенітету дитини», «Вплив творчості на формування особистості», «Здоровий спосіб життя – запорука професійних успіхів».
		3.2.15. Проведення навчальних семінарів, тренінгів для військовослужбовців, працівників правоохоронних органів з питань протидії сексуальному насильству в умовах конфлікту, порядку здійснення захисних та реабілітаційних заходів для жінок, постраждалих від конфліктних та кризових ситуацій	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Головне управління Національної поліції в Чернігівській області (за згодою), Чернігівський обласний військовий комісаріат (за згодою) 2017-2020 роки	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою налагодження дієвої співпраці всіх суб'єктів взаємодії, які здійснюють заходи у сфері запобігання домашньому насильству, оперативного реагування на випадки насильства в сім'ї, надання допомоги постраждалим особам Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації та Головним управлінням Національної поліції в Чернігівській області проведено навчання для представників правоохоронних органів з питань законодавчих змін у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та взаємодії суб'єктів, до компетенції яких належить здійснення заходів із попередження насильства, зокрема: - 6 квітня 2018 року для інспекторів ювенальної превенції відділів/відділень Головного управління Національної поліції в Чернігівській області; - 3 травня 2018 року для представників Чернігівського відділу поліції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області; - 7 червня 2018 року для поліцейських превентивної діяльності підрозділів області Головного управління Національної поліції в Чернігівській області.
		3.2.16. Проведення для педагогічних працівників та	Управління освіти і науки облдержадміністрації,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	01.11.2018 мобільною групою психологічної допомоги у складі фахівців обласного центру

		батьків навчань з питань особливостей життєдіяльності дівчат та хлопців, зокрема щодо поводження з вибухонебезпечними предметами, здійснення психологічної підтримки з питань подолання психологічних травм у дівчат та хлопців, які постраждали від конфліктів	Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського, Управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій в Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою) 2017-2020 роки											практичної психології та соціальної роботи та старших викладачів кафедри педагогіки та психології Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д.Ушинського здійснено виїзд до міста Ічня. Метою виїзду було надання психологічної допомоги здобувачам освіти та педагогічним працівникам Дружбинського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Ічнянської міської ради, Ічнянського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №1 Ічнянської міської ради, Ічнянського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №3 Ічнянської міської ради, Ічнянського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів № 4 Ічнянської міської ради, Ічнянської гімназії імені Васильченка Ічнянської міської ради. Під час роботи було проведено діагностичні, корекційні заходи, спрямовані на виявлення та усунення проявів психоемоційної напруги і посттравматичних розладів у дітей, в тому числі і у дітей, сім'ї яких опинилися в складних життєвих обставинах, та працівників закладів освіти. Проведено консультаційні бесіди з класними керівниками закладів освіти щодо своєчасного виявлення ознак стресового стану у дітей, надано рекомендації щодо надання психологічної первинної допомоги. Поширено інформаційні буклети для батьків з порадами «Дитячі страхи. Прояви та допомога». У дитячих колективах проведено профілактичні заняття щодо попередження та усунення цькування в класних колективах, в тому числі дітей, сімей які опинилися у складних життєвих обставинах.
		3.2.17. Проведення навчань для представників засобів масової інформації щодо інструментів формування у суспільстві толерантності, культури миру та	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації 2017-2020 роки	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	-	-	09.11.2018 в м. Чернівці відбувся семінар «Попередження проявів сексистської реклами: інструменти місцевих органів влади та взаємодія із громадським суспільством», який був проведений громадською організацією «Українська Асоціація Маркетингу» та Індустріальним Гендерним Комітетом з реклами в партнерстві з Міністерством соціальної політики України,

		протидії гендерно-зумовленому насильству												Представництвом Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні, проектом «Свобода медіа в Україні» Ради Європи в Україні. На семінарі розглядалися питання застосування критеріїв та стандартів як дискримінаційної чи недискримінаційної реклами за ознакою статті. Вивчався досвід Міністерства соціальної політики України в попередженні появи дискримінаційних практик в рекламі та світовий досвід співпраці громадянського суспільства та влади щодо попередження проявів дискримінації в рекламі. В семінарі брали участь представники засобів масової інформації області.
3.3.	Створення умов для збалансованої участі жінок і чоловіків у громадсько-політичних процесах, прийнятті суспільно важливих рішень	3.3.1. Проведення урочистої зустрічі керівництва області з жіночою громадськістю з нагоди Міжнародного жіночого дня	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації 2017-2020 роки	15,0	15,0	-	-	-	14,6	14,6	-	-	-	До Міжнародного жіночого дня проводилася урочиста зустріч голови облдержадміністрації з жінками, які зробили вагомий особистий внесок у соціально-економічний розвиток області, встановлення миру на Сході України. (55 жінок). Під час зустрічі зазначалося про роль жінок у розвитку, формуванні громадянського суспільства, про забезпечення прав жінок у регіоні, про їх активну позицію у економічних, соціальних та політичних процесах
		3.3.2. Залучення дівчат та жінок до налагодження діалогу та в разі потреби вирішення конфліктів на рівні територіальних громад, особливо тих, що приймають внутрішньо переміщених осіб	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Інформації щодо відповідних потреб вирішення конфліктів на рівні територіальних громад, особливо тих, що приймають внутрішньо переміщених осіб не надходило. 21.11.2018 у приміщенні Чернігівського відокремленого підрозділу установи «Центр розвитку місцевого самоврядування» Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Центром розвитку місцевого самоврядування, ГО «Спілка жінок Чернігівщини» організовано проведення круглого столу «Гендерний аспект управління людськими ресурсами. Подолання жінками суспільних викликів у місцевих громадах», в якому взяли участь особи, які відповідають або будуть відповідати, за впровадження гендерної політики в громаді та керівники громадських жіночих об'єднань ОТГ. Обговорювалися питання з протидії гендерно

														зумовленому насильству, реалізації гендерної політики в громадах.
		3.3.3. Підтримання жіночих ініціативних груп, проведення груп підтримки та самопомогі для постраждалих від конфліктів з урахуванням потреб дівчат та хлопців, жінок та чоловіків	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Впродовж року Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації співпрацював з громадськими організаціями, які займають проблемами ВПО, учасників АТО. 14.03.2018 проведено фахову дискусію «Децентралізація: роль жінок в розбудові ОТГ», яка організована Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Чернігівським центром розвитку місцевого самоврядування, підприємством «Навчально-методичний центр профспілок», ГО «Ліга ділових і професійних жінок України», ГО «Спілка жінок Чернігівщини». В дискусії взяли участь представники органів виконавчої влади, об'єднаних територіальних громад та громадський організацій (25 осіб).
		3.3.4. Сприяння роботі шкіл лідерства для жінок, шкіл підготовки кандидатів у депутати місцевих рад, проведення просвітницької роботи	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	8,0	8,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Представники Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно з ГО «Спілка жінок Чернігівщини» упродовж року провели зустрічі з представниками Гончарівської, Менської, Кіптівської, Козелецької, Корюківської та Михайло-Коцюбинської об'єднаними територіальними громадами, під час яких обговорювали питання залучення жінок до процесу прийняття суспільно важливих рішень, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.
		3.3.5. Проведення інформаційно-просвітницької кампанії, інформаційних, освітніх культурологічних заходів з питань рівності та недискримінації	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст	10,0	10,0	-	-	-	11,5	11,5	-	-	-	У рамках регіональної інформаційно-просвітницької акції «Жінки, знайте свої права» у лютому 2018 року проведено дискусійну платформу «Права жінок: український політико-правовий контекст», в якій участь взяли представники органів державної влади, місцевого самоврядування, викладачі та студенти вищих навчальних закладів, представники громадських організацій тощо. Обговорювалися питання важливості участі жінок у процесі прийняття управлінських рішень.

			обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											4 жовтня 2018 року у місті Чернігові проведено обласний жіночий форум, участь в якому взяли представники органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, громадських організацій, профспілок, вищих навчальних закладів, ЗМІ., депутати обласної, районних, міських рад. Під час форуму розглядалися питання посилення політичної і громадської участі жінок на різних рівнях та розширення їх економічних можливостей, залучення жінок до процесу миротворчості та сектору безпеки, боротьби із гендерно обумовленим насильством, а також подолання гендерних стереотипів та посилення гендерної освіти і просвіти. Проведені тематичні зустрічі з учнями загальноосвітніх шкіл міста Чернігова спільно з методистом Чернігівського обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, фахівцем із соціальної роботи Чернігівського міського соціального центру для сім'ї, дітей та молоді, представниками громадських організацій «Март», «Чернігівський громадський комітет захисту прав людини», «Жіночий правозахисний центр», представниками ювенальної превенції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області, Чернігівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Учні дізналися про можливий ризик потрапляння в ситуацію торгівлі людьми, насильства в сім'ї, види насильства, систему соціальних і спеціальних заходів, спрямованих на усунення причин і умов, які сприяють вчиненню гендерно зумовленого насильства.
	3.3.6. Проведення виховних заходів (інформаційних годин, дискусійних відеосалонів, усних журналів, акцій, квестів), спрямованих на формування у молоді	Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У закладах освіти області систематично проводяться інформаційно-просвітницькі заходи з метою формування у молоді норм толерантності та гендерної рівності: – конкурси дитячих малюнків та колажів «Світ очима дітей – світ без насильства», «Зупинимо насильство разом», «Рівність очима дітей», «Моя сім'я», «Світ, де нема

		стійких переконань щодо норм культури толерантності та гендерної рівності	територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											наси́льства», «Права жінки, права чоловіка», «Гендерна рівність очима дітей», «Рівні права хлопців і дівчат», «Емблема моєї родини», «Всі ми різні – всі ми рівні!», «Сім'я та обов'язки», «Хлопчики і дівчатка мають однакові права», «Емблема толерантності», «Моя родина – моя країна!», «Світ без обмежень»; – проведення працівниками психологічної служби тематичних анкетувань, психологічних досліджень: «Діагностика гендерної відмінності. Методика РРІ тест «Маскулінність – фемінність», «Взаємини в сім'ї», «Насильство і діти», «Діагностика проблем насилля в школі», «Рівень обізнаності щодо проблеми гендерної дискримінації», «Гендерні стереотипи», «Проблеми підліткового насильства», «Насильство в школі і в родині», «Толерантність», «Картина світу очима дитини»; оформлення тематичних виставок літератури в шкільних бібліотеках: «Захисти свої права!», «Торгівля людьми – сучасний прояв рабства», «Гендерна рівність в українському суспільстві», «Права дитини в Україні», «Гендерна рівність – основа сучасного світу!».
3.4.	Здійснення моніторингу у сфері забезпечення гендерної рівності, попередження та протидії гендернозумовленому насильству, дискримінації	3.4.1. Проведення моніторингу діяльності суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері забезпечення гендерної рівності, попередження та протидії гендернозумовленому насильству, дискримінації, ефективності заходів, що здійснюються на обласному та місцевих рівнях	Департамент сім'ї, молодіта спорту облдержадміністрації, Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Головне управління Національної поліції в	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	За спільної ініціативи Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та Представництва Фонду імені Фрідріха Еберта в Україні, за участю облдержадміністрації в м. Чернігові 27-28.11.2018 проводився дводенний навчальний семінар на тему: «Інтеграція гендерного підходу в роботу консультативно-дорадчих органів з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми», в якому взяли участь члени Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобіганню насильства в сім'ї та протидії торгівлі людьми, яка діє при облдержадміністрації. Основне завдання

			Чернігівській області (за згодою), Головне територіальне управління юстиції у Чернігівській області (за згодою), Чернігівський обласний військовий комісаріат (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки											семінару - підвищення спроможності місцевих органів виконавчої влади у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, зокрема розширення знань про інструменти дієвої реалізації гендерної політики на місцевому рівні.
		3.4.2. Проведення соціальних досліджень, опитувань, анкетувань з питань гендерної проблематики, зокрема опитування жінок, постраждалих від конфліктів, представників громадських організацій, які надаю допомогу, волонтерів	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), ради об'єднаних територіальних громад (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою) 2017-2020 роки	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	-	-	Не проводилися.
Всього за розділом 3:				117,72	117,72				46,2	46,2				
Всього:				1295,1	1295,1				848,3	848,3				

Інформація про виконання регіональних програм у 2018 році

тис. грн

№ з/п	Назва програми, дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження (проекти, що планується затвердити у 2017 році)	Найменування відповідального виконавця програми	Найменування головного розпорядника коштів у 2017 році	Термін реалізації	Фінансове забезпечення програм у 2018 році (на кінець року)									Очікувані обсяги фінансування з обласного бюджету на 2019 рік	
					Передбачений обсяг фінансування на 2018 рік	Проведені видатки	%	в тому числі:							кошти небюджетних джерел
								державний бюджет	обласний бюджет	%	районний, міський (міст обласного підпорядкування) бюджет	районного підпорядкування сіль, селищ, міст (в т.ч. об'єднаних територіальних громад)			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1.	Комплексна обласна програма підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 року (рішення восьмої сесії обласної ради сьомого скликання 23.02.2017)	Департамент сім'ї, молоді та спорту ОДА	Департамент сім'ї, молоді та спорту ОДА	2017-2020	1295,1	848,3	65,5	0,0	848,3	100	0,0	0,0	0,0	858,2	

Звіт про виконання у 2018 році Комплексної обласної програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 року

Рішенням восьмої сесії Чернігівської обласної ради сьомого скликання 23 лютого 2017 року затверджено Комплексну обласну програму підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 року (далі – Програма).

Розроблення та прийняття Комплексної програми зумовлено необхідністю впровадження на регіональному рівні комплексних заходів щодо реалізації державної політики з питань забезпечення всебічного розвитку сім'ї, рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії домашньому насильству і торгівлі людьми.

Фінансування Програми передбачалося здійснювати за рахунок коштів обласного бюджету та за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством. Відповідальним виконавцем за реалізацію Програми відповідно до Паспорту Програми є Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації. Загальний обсяг фінансових ресурсів з обласного бюджету, необхідних для реалізації Програми складає 5285,29 тис. грн. Загальний обсяг фінансових ресурсів для реалізації заходів Програми на 2018 рік складає 1295,1 тис. грн.

У 2018 році на виконання Програми з обласного бюджету передбачалось залучити кошти в розмірі 848,8 тис. грн. Фактично профінансовано – 848,3 тис. грн.

Протягом 2018 року Департамент разом з іншими учасниками Програми забезпечували виконання заходів Комплексної обласної програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 відповідно до додатку завдань та заходів даної Програми.

Так, Департаментом сім'ї молоді та спорту облдержадміністрації спільно з іншими структурними підрозділами облдержадміністрації, райдержадміністраціями, виконавчими комітетами міських рад міст обласного значення, громадськими організаціями, вищими навчальними закладами області протягом 2018 року проведено та профінансовано заходи, спрямовані на підтримку сімей з дітьми соціально вразливих категорій, в тому числі багатодітних сімей, протидію домашньому насильству та торгівлі людьми, зокрема:

- З метою забезпечення вирішення проблемних житлових та соціально-побутових питань багатодітних сімей Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно із райдержадміністраціями, виконавчими комітетами Ніжинської, Новгород-Сіверської, Прилуцької, Чернігівської міських рад здійснено моніторинг стану потреб та умов проживання багатодітних сімей, в яких 5 дітей, для визначення тих, які потребують допомоги. За результатами моніторингу сформовано банк даних про сім'ї, які потребували допомоги. Відповідно до визначених потреб 68 багатодітним сім'ям придбано побутову техніку, меблі та постільну білизну для покращення соціально-побутових умов на суму близько 415,8 тис. грн. Закупівля побутових товарів для багатодітних сімей здійснювалася через систему ProZorro.
- Проводилися заходи щодо забезпечення посвідченнями батьків та дітей з багатодітної сім'ї, які дають право на визначені законодавством пільги. Протягом 2018 року право на користування пільгами отримали 766 багатодітних сімей. Посвідчення дітей з багатодітних сімей отримали 2142 дитини. Станом на 01.01.2019 близько 4 тис. багатодітних сімей скористались пільгами з оплати житлово-комунальних послуг, на придбання твердого палива та скрапленого газу готівкою – 1,4 тис. сімей, на позачергове встановлення квартирних телефонів та 50% знижку абонентної плати за користування телефоном – 244 сім'ї.
- Для вчасного забезпечення в повному обсязі багатодітних сімей посвідченнями та недопущення соціальної напруги серед сімей щодо відсутності бланків в райдержадміністраціях та міських радах, Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації було заплановано видатки з обласного бюджету на виготовлення бланків посвідчень та проведено роботу з виготовлення 1950 бланків посвідчень батьків багатодітної сім'ї та 3000 бланків дитини з багатодітної сім'ї та суму 116,4 тис. грн.
- Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації забезпечувалося проведення урочистих заходів щодо вшанування жінок, які отримали почесне звання «Мати-героїня». У 2018 році 13 жінкам області присвоєно почесне звання України «Мати-героїня».
- До Міжнародного дня сім'ї Департаментом організовано та за участю інших державних структур, громадських організацій проведено 15.05.2018 інформаційно-просвітницький захід «Свято сім'ї» у сквері імені Богдана Хмельницького, під час якого для дітей та їх батьків проведено майстер-класи, розваги, спортивні старты, флешмоби, юридичне консультування та консультації психологів. До заходу долучено близько 800 мешканців міста Чернігова та області. З метою популяризації багатодітних сімей, в яких належна увага приділяється вихованню дітей, до Дня родини 05.07.2018 проведено зустріч заступника голови облдержадміністрації Н.Романової з представниками п'ятих багатодітних сімей міста Чернігова, в яких 5 і більше дітей. Сім'ї отримали подарунки.

- З метою відродження та популяризації культурних і моральних цінностей сім'ї, надання дітям з багатодітних родин можливості реалізувати свої творчі здібності проведено щорічний обласний конкурс-фестиваль «Таланти багатодітної родини». У травні 2018 року в місті Чернігові Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації проведено заключний етап обласного конкурсу-фестивалю «Таланти багатодітної родини» в Чернігівському обласному молодіжному центрі. Участь у заході взяли близько 100 дітей з багатодітних сімей області. 16 переможців конкурсу отримали путівки до дитячого оздоровчого закладу на узбережжі Чорного моря (с. Сергіївка Одеська область).

- У Чернігівському обласному українському академічному музично-драматичному театрі імені Т.Г. Шевченка у січні 2018 року відбулося новорічне свято «Головна ялинка області» для дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки. У заході взяли участь 750 дітей області, серед яких діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, діти з багатодітних, прийомних та малозабезпечених сімей, з сімей воїнів, загиблих в зоні АТО, учасників бойових дій, діти з інвалідністю. Під час свята для дітей проведено різноманітні розважальні конкурси, майстер-класи та перегляд новорічної вистави. Всі діти отримали сувенірні солодкі набори.

- Проводилися заходи для членів родин військовослужбовців, які загинули під час проведення антитерористичної операції: у лютому 2018 року в м. Чернігові Всеукраїнський захід «Біда не зламала, біда об'єднала» у рамках форуму голів регіональних громадських організацій родин воїнів, загиблих в АТО Громадської Спільноти «Єдина родина України»; у серпні 2018 року у м. Корюківка обласний захід «Єдина родина Чернігівщини»; участь членів родин військовослужбовців, які загинули в зоні проведення АТО, у Всеукраїнському заході «Єдина родина України» в м. Харкові.

- З 25 листопада по 10 грудня 2018 року проведено заходи в рамках Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства», яка покликана привернути увагу громадськості до проблеми подолання насильства в сім'ї та сприяти формуванню у свідомості всіх верств населення нетерпимого ставлення до насильства. У рамках акції проведено цілу низку різноманітних заходів за участю всіх суб'єктів державної влади, до компетенції яких належить здійснення заходів з попередження домашнього насильства та жорстокого поводження з дітьми, загальноосвітніх та вищих навчальних закладів області, громадських організацій. У рамках акції проведено більше 1500 різноманітних заходів, якими охоплено більше 17 тис. осіб.

- У рамках акції «16 днів проти насильства» КП «Чернігівським обласним молодіжним центром» за підтримки Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації проведено кампанію «Захищаємо права людини. Протидіємо насильству разом», у ході якої для учнів професійно-технічної освіти та студентів вищих навчальних закладів м. Чернігова відбулася серія заходів у формі інтерактивної бесіди з елементами правового театру (учасниками стали 600 осіб);

- Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації забезпечено розроблення, виготовлення та розповсюдження друкованої інформаційної продукції (флаєра та плакати в кількості 4000 шт.) з інформацією про контакти установ, куди можна звернутися за допомогою в разі скоєння насильства, телефоном цілодобової Національної «гарячої» лінії.

- З 1 грудня 2018 року на вулицях міста було розміщено 15 сіті-лайтів з інформацією про контакти установ, куди можна звернутися за допомогою у разі скоєння насильства.

- Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно з райдержадміністраціями, ОТГ, міськими радами міст обласного значення протягом лютого-березня проведено регіональну інформаційно-просвітницьку акцію «Жінки, знайте свої права», під час якої в сільських/селищних громадах та трудових колективах, в навчальних закладах, бібліотечних закладах області відбулися різноманітні заходи, спрямовані на формування нетерпимого ставлення у суспільстві, особливо у жінок, до всіх проявів насильства: засідання за круглим столом, навчально-практичні семінари, тренінги, бесіди, відеолекторії, книжкові виставки тощо. Заходами охоплено більше 13 тис. осіб.

- З метою профілактики безвідповідального батьківства, здійснення соціальної підтримки вагітних жінок, які опинились у кризовому стані, впродовж року в області функціонувало 11 консультативних пунктів районних та міських центрів СССДМ при пологових будинках/відділеннях, 14 центрів СССДМ здійснювали роботу з майбутніми батьками відповідно до укладених договорів з медичними закладами. Протягом 2018 року соціальною роботою охоплено 253 жінки, які перебували у складних життєвих обставинах та мали ризик розлучення з дитиною, з них 113 взято під соціальний супровід.
- З метою пропагування сімейних цінностей, формування свідомого та відповідального ставлення до батьківства, повноцінного виховання та розвитку дітей центрами СССДМ проведено 702 інформаційно-просвітницьких заходів, якими охоплено понад 6 тисяч осіб.
- Протягом 2018 року центрами СССДМ надано соціальних послуг 237 родинам, в яких зафіксовані випадки домашнього насильства та жорстокого поводження з дітьми. Сім'ям надано послуги, спрямовані на подолання насильницької поведінки та формування гармонійних міжособистісних стосунків.

Упродовж 2018 року постійно проводилася робота, спрямована на протидію торгівлі людьми, ідентифікацію постраждалих осіб та надання їм допомоги:

- У рамках проекту «Впровадження Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, в тому числі дітьми в Чернігівській області», що реалізувався Чернігівським громадським комітетом захисту прав людини за підтримки Представництва Міжнародної організації з міграції в Україні, упродовж 2018 року проведено 7 тематичних зустрічей з питань протидії торгівлі людьми, ідентифікації постраждалих осіб за участю представників профільних структурних підрозділів облдержадміністрації та керівників і представників Бобровицької, Козелецької, Мринської, Носівської, Остерської Срібнянської та Талалаївської об'єднаних територіальних громад.
- З метою покращення роботи щодо виявлення осіб, які постраждали від торгівлі людьми, Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації направлено на райдержадміністрації, виконкоми міських рад міст обласного значення затверджені Методичні рекомендації щодо застосування критеріїв/індикаторів для виявлення осіб, в тому числі дітей, осіб без громадянства, внутрішньо переміщених осіб, які постраждали від торгівлі людьми.
- Проводилися навчання для фахівців районних державних адміністрацій, виконавчих комітетів міських та сільських рад, які можуть контактувати з особами, постраждалими від торгівлі людьми:
 - Представниками Департаменту сім'ї, молоді та спорту, Служби у справах дітей облдержадміністрації, відділу ювенальної превенції Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в області, Громадської організації «Чернігівський громадський комітет захисту прав людини» 11.01.2018 здійснено виїзд у Козелецький район, під час якого проведено семінар на тему: «Протидія жорстокому поводженню щодо дітей та торгівлі людьми». Участь у заході взяли керівники: служби у справах дітей, сектору сім'ї, молоді та спорту, відділу освіти Козелецької районної державної адміністрації, районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центральної районної лікарні, представники районного відділення Національної поліції, сільські та селищні голови, працівники структурних підрозділів з питань освіти, сім'ї, дітей та молоді виконавчих комітетів сільських та селищних рад об'єднаних територіальних громад (всього 52 особи).
 - З питань протидії торгівлі людьми Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації щорічно проводяться тематичні семінари для представників профільних структурних підрозділів райдержадміністрацій, міських рад. Упродовж 2018 року проведено два дводенні семінари (3-4 квітня 2018 року та 21-22 грудня 2018 року), під час яких розглянуто питання про підвищення рівня ідентифікації осіб, які постраждали

від торгівлі людьми та впровадження «Методичних рекомендацій щодо застосування критеріїв/індикаторів для виявлення осіб, в тому числі дітей, осіб без громадянства, внутрішньо переміщених осіб, які постраждали від торгівлі людьми».

- у вересні 2018 року проведено семінарське заняття для заступників голів райдержадміністрацій та об'єднаних територіальних громад з питання впровадження механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, виявлення постраждалих осіб в Центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій (25 осіб).

- З метою підвищення рівня ідентифікації осіб, які постраждали від торгівлі людьми, надання їм допомоги в містах Сновськ, Прилуки, Мена Ніжин, Чернігів проведено 5 кушових засідань за круглим столом, участь в яких взяли представники суб'єктів взаємодії обласного рівня, представники районних/міських структурних підрозділів, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії торгівлі людьми та домашньому насильству, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, органів освіти, охорони здоров'я, правоохоронних органів, представники сільських/селищних рад об'єднаних територіальних громад, громадських організацій. У заходах взяли участь більше 150 осіб з 24 районів області.

- Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно з громадською організацією «Спілка жінок Чернігівщини» здійснено виїзди в сільські ради (6), проведено зустрічі з активом ОТГ, бібліотечними працівниками, під час яких обговорено проблему торгівлі людьми, зокрема, втягнення українців в незаконну діяльність на території Росії під приводом роботи кур'єром-експедитором.

- У Чернігівському центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, організацій і установ впродовж 2018 року в рамках навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації пройшли навчання з питань протидії торгівлі людьми 35 державних службовців та 29 посадових осіб органів місцевого самоврядування (всього 64 особи).

- З метою забезпечення потрапляння громадян України у ситуацію торгівлі людьми, зокрема, втягнення у злочинну діяльність із перевезення наркотичних речовин на територію іноземних країн, забезпечено розміщення відеоролику «Українці в якості наркокур'єрів. Виклики сьогодення» на офіційних веб-сторінках Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, обласної та районних державних адміністрацій, виконкомів міських рад міст обласного значення, об'єднаних територіальних громад, а також у соціальних мережах. З 16 березня по 16 квітня 2018 року забезпечено трансляцію відеороликів з питань протидії торгівлі людьми на обласних телеканалах «Дитинець», «Новий Чернігів» та ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція».

- До Всесвітнього дня протидії торгівлі людьми 30 липня на території області проведено широкомасштабну кампанію, спрямовану на підвищення обізнаності населення області з проблеми протидії торгівлі людьми. Зокрема, відбувся пресс-брифінг в облдержадміністрації та акція «Лабіринт можливостей».

- До Європейського дня боротьби з торгівлею людьми 18 жовтня 2018 року у чотирьох містах (Чернігів, Ніжин, Прилуки, Носівка) області проведено всеукраїнську вуличну акцію «Хода за свободу», спрямовану на підвищення обізнаності громадян щодо проблеми протидії торгівлі людьми, основних форм та способів цього злочину та шляхів надання підтримки і допомоги потерпілим. До проведення акції долучилися 513 осіб. Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації виготовлено повітряні кульки з контактами гарячої лінії у кількості 1000 екз.

- Упродовж 2018 року 9 особам, які постраждали від торгівлі людьми, встановлено відповідні статуси. Із них 3 чоловіки та 6 жінок. Всього в області 41 постраждалій особі (20 чоловіків та 21 жінка) встановлено відповідний статус.